

भिजिट भिसा प्रकरण

वैरागी नेतृत्वको छानबिन समिति रास्वपा र राप्रपालाई अस्वीकार्य

■ जेठी योजन

काठमाडौं- भिजिट भिसा प्रकरणको छानबिन गर्न गठित उच्चस्तरीय समिति संयोजक शंकरदास बैरागीलाई राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) र राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी (राप्रपा)ले अस्वीकार गरेका छन् । दुवै उच्चस्तरीय छानबिन समिति गठन माग गर्ने दल हुन् ।

यी दुई दलले वैरागी नेतृत्वको समितिले गृहमन्त्री रमेश लेखकको शंकास्पद भूमिका देखिएको भिजिट भिसा प्रकरणको निष्पक्ष छानबिन गर्न नसके दावी गरेका छन् । वैरागी प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीनिकट, नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाका दाहिना र नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालका प्रिय पात्र मानिन्छन् । यी तीन नेताको विश्वासीला कर्मचारी भएकै कारण उनी परराष्ट्र सचिवहुँदै मुख्यसचिवदेखि राष्ट्रिय सुरक्षा सल्लाहकार भएका थिए । दशकसम्म सत्ताको भरपर्दा पात्र बनेका उनै वैरागी नेतृत्वमा सोमबार वसेको मन्त्रिपरिषद् बैठकले छानबिन समिति गठन गर्‍यो । छानबिन समितिलाई रास्वपा र राप्रपाले विश्वास गर्न नसकिने भनेका हुन् ।

मंगलबारको प्रतिनिधिसभा बैठकमा रास्वपा उपसभापति डा. स्वर्णिम वाग्लेले वैरागी नेतृत्वमा छानबिन समिति गठन गरिएकोप्रति आपत्ति जनाए । वाग्लेले बैठकमा भने, 'उहाँ (वैरागी)ले एक-दुई दिनमा अवकाश हुन लागेका सचिव डा. वैकुण्ठ अर्याल मुख्यसचिव बन्तानुन बाटो खोल्दिनुभयो । त्यो अवधिमा टेलिकम माफियाद्वारा

शंकरदास बैरागी

उहाँ (वैरागी) अहिलेका नेताहरूको 'गुड बुक'मा रहनुपर्ने स्वार्थको द्वन्द्वबाट जेलिएका पात्र हुनुहुन्छ ।

■ डा. स्वर्णिम वाग्ले
सांसद, रास्वपा

भिजिट भिसा प्रकरणमा संलग्न भएका १४ जना गृहमन्त्रीहरूलाई कसरी उन्मुक्ति दिने भनेर ल्याएको नयाँ प्रोपोगाण्डा हो ।

■ ज्ञानेन्द्र शाही
प्रमुख सचेतक, राप्रपा

समिति गठन गर्ने निर्णय सरकारले लियो । अब समितिलाई काम गर्न दिऔं । विश्वास गरौं ।

■ महेश बर्ताला
प्रमुख सचेतक, नेकपा एमाले

रचिएको अबैध घोटाला भएका छन् । उहाँ अहिलेका नेताहरूको गुड बुकमा रहनुपर्ने स्वार्थको

द्वन्द्वबाट जेलिएका पात्र हुनुहुन्छ ।' वाग्लेले वैरागीको नेतृत्वमा छानबिन समिति गठन भएकोप्रति कटाक्ष गर्दै भिजिट भिसा प्रकरणमा अनुसन्धानको दायरामा रहेका सहसचिव तीर्थराज भट्टराईकै नेतृत्वमा समिति गठन गर्दा पनि फरक नपर्ने बताए । उनले त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा भएको भिजिट भिसा प्रकरणलाई लुट, संगठित अपराध, सम्पत्ति शुद्धीकरण र मानव तस्करीको सजा दिए । यति गम्भीर प्रकरणको छानबिन पूर्वमुख्यसचिव रहेका वैरागीबाट हुने नसक्ने उनको जिकिर छ । वाग्लेले थपे, 'गृहमन्त्रीले मेरे प्रस्तावमा छानबिन समिति बनाएको भन्नुभयो । के अरोपितले नै अब छानबिन समिति बनाउने हो ?'

बहालवाला न्यायाधीशको संयोजकत्वमा छानबिन समिति गठन गर्नुपर्ने पक्षमा रास्वपा छ । यो दलले संसदमा लगातार अवरोध गर्दै आएको छ । मंगलबार बजेट पारित गर्न वसेको संसद् बैठक पनि रास्वपाले बहिष्कार गर्‍यो । राप्रपामा प्रमुख सचेतक ज्ञानेन्द्र शाहीले पनि छानबिन समिति नेताहरूको निगाहमा बनेको भन्दै त्यसलाई स्वीकार गर्न नसकिने बताए । भिजिट भिसा प्रकरणमा आफूहरूको आन्दोलन जारी नै रहने उनले बताए । मंगलबारको संसद् बैठकमा उनले भने, 'यो निगाहाप्राप्त गरेको, एकैछिनको अफ्न अपराधको ढाकछोप गर्ने, भिजिट भिसा प्रकरणमा संलग्न भएका १४ जना गृहमन्त्रीहरूलाई कसरी उन्मुक्ति दिने भनेर ल्याएको नयाँ प्रोपोगाण्डा हो ।'

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

स्थानीय तह बजेट

काठमाडौं र धरानसहित ३९ स्थानीय तहले ल्याएनन् बजेट

आन्तरिक द्वन्द्वमा फसेका बालेन र हर्क समयमा बजेट ल्याउन असफल

- ❖ बजेट ल्याउन नसक्नेमा महानगर एक, उपमहानगर एक, नगरपालिका २२ र गाउँपालिका १५ वटा
- ❖ बजेट पेस गर्न नसक्नुका कारण प्रमुखको स्वास्थ्यदेखि राजनीतिक दल तथा जनप्रतिनिधिबीचको विवादसम्म
- ❖ महानगरमा सबैभन्दा बढी बजेट पोखराको, कम वीरगञ्जको

■ प्रभाव संवाददाता

आगामी आवको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै सुर्खेतको वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाकी प्रमुख मोहनमाया ढकाल (बायाँ), बजेट सार्वजनिक गर्दै म्याग्दीको बेनी नगरपालिकाका प्रमुख सुरत केसी र उपप्रमुख ज्योति लामिछाने (बीचमा) तथा काठमाडौंको तारकेश्वर नगरपालिकाकी उपप्रमुख सिर्जना बुर्लाकोटी अर्याल बजेट प्रस्तुत गर्दै ।

तस्विर: रासस

सूचीमा छैनन् । यसरी बजेट ल्याउन नसक्ने नगरपालिकाको संख्या २२ रहेको नेपाल नगरपालिका संघले जानकारी दिएको छ । असार १० साँफसम्म २६९ नगरपालिकालेमात्र बजेट ल्याएका संघले जनाएको छ ।

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सरोज गुरागाईसँगको विवादका कारण काठमाडौं महानगर प्रमुख बालेनले बजेट सार्वजनिक गर्न नसकेका हुन् । धरानमा प्रमुख साम्पाड र उपप्रमुख अइन्द्रविक्रम वेधवीचको विवादले बजेट आएन । धरान बजेट ल्याउन नसक्नेमा कोशी प्रदेशको एकल नगरपालिका बनेको छ । उक्त प्रदेशका सबै नगरपालिकाले बजेट सार्वजनिक गरेका छन् ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

पाँच महानगरको बजेटका प्राथमिकता

चितवनको भरतपुर महानगरपालिकाले आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि पाँच अर्ब १९ करोड ७ लाख ६६ हजार रूपैयाँको बजेट ल्याएको छ । सोमबार महानगरको १७औँ नगरसभामा नगरप्रमुख रेनु दाहालले प्रस्तुत गरेको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि नगर उपप्रमुख चित्रसेन अधिकारीले बजेट प्रस्तुत गरेका हुन् । महानगरको आगामी आवको बजेट	चालु आव २०८१/८२ को भन्दा एक अर्ब ३६ करोड रूपैयाँले कम हो । महानगरले चालु आवमा छ अर्ब ५५ करोड ८५ लाख ९८ हजार र गत आव २०८०/८१ मा छ अर्ब ४८ करोड ७९ लाख ९० हजार रूपैयाँको बजेट ल्याएको थियो । कास्कीको पोखरा महानगरपालिकाले आइतबार नै आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि नीति तथा

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

दक्षिण कोरियामा म्यानपावरमार्फत सीपयुक्त कामदार पठाउने बाटो खुल्यो

■ ममता थापा

काठमाडौं- दक्षिण कोरियामा अब म्यानपावर कम्पनीले कामदार पठाउन पाउने भएको छ । सरकारले ई-७ भिसामार्फत इजाजतपत्र प्राप्त संस्था (म्यानपावर)ले कोरियामा श्रमिक पठाउन पाउनेगरी 'दक्षिण कोरियामा सीपयुक्त जनशक्ति पठाउनेसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०' संशोधन गरेको हो ।

श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले मंगलबार सार्वजनिक गरेको कार्यविधिको दोस्रो संशोधनमा निजी क्षेत्रका व्यवसायी-व्यवसायी (बिटुबी) मार्फत म्यानपावर व्यवसायीले दक्ष तथा अर्धदक्ष श्रमिकलाई ई-७ भिसामार्फत कोरिया पठाउने बाटो खुला गरिदिएको छ । व्यवसायीहरूले लामो समयदेखि खाड्दै आएको मागबमोजिम सरकारले यस्तो व्यवस्था गरेको हो ।

हालसम्म दक्षिण कोरियाले रोजगार अनुमति प्रणाली (इपिएस)मार्फत भाषा परीक्षा उत्तीर्ण गरेका अर्ध श्रमिक लार्दै आएको थियो । संशोधित कार्यविधि कार्यान्वयनमा आएपछि इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाले वैदेशिक रोजगार विभागको स्वीकृतिमा मौसमी कामदारबाहेकका श्रमिक कोरिया पठाउन पाउने छन् । आधारभूत कोरियन भाषा ज्ञान र

- ❖ ई-७ भिसामार्फत इजाजतपत्र प्राप्त संस्था (म्यानपावर)ले कोरियामा श्रमिक पठाउन पाउनेगरी 'दक्षिण कोरियामा सीपयुक्त जनशक्ति पठाउनेसम्बन्धी कार्यविधि, २०८०' संशोधन
- ❖ विभागको स्वीकृतिमा मौसमी

पेसागत सीप हासिल गरेकाहरूले मात्र ई-७ भिसामा जानका लागि आवेदन दिन सक्ने संशोधित कार्यविधिमा उल्लेख

- ❖ कामदारबाहेकका श्रमिक कोरिया पठाउन पाउने
- ❖ ई-७ भिसामा जानका लागि आधारभूत कोरियन भाषा र पेसागत सीप अनिवार्य
- ❖ लागत तथा सेवा शुल्क इपिएस प्रणालीकोभन्दा बढाउन नपाउने

छ । श्रमिकलाई रोजगारीका लागि जाँदा लाग्ने लागत तथा सेवा शुल्क इपिएस प्रणालीकै कायम हुने जनाइएको छ ।

तोकिएको सीप र भाषा सिक्न लाग्ने खर्च भने श्रमिक आफैँले व्यहोर्नुपर्ने मन्त्रालयले जनाएको छ ।

श्रमिक पठाउने म्यानपावरसँग रोजगारदाताको आवश्यकताअनुसारको भाषा र सीपको परीक्षणका लागि वा रोजगारदाता स्वयं आएर भाषा र सीपको परीक्षण गर्न भएमा तोकिएको मापदण्डबमोजिमको तालिम केन्द्र वा पूर्णकालीन उपयोग गर्न सकिने तालिम केन्द्र हुनुपर्ने छ । सो तालिम केन्द्रमा रोजगारदाताले तोकेबमोजिमको प्रशिक्षकसमेत हुनुपर्ने कार्यविधिमा उल्लेख छ ।

रोजगारदाता आफैँ आएर भाषा र सीपको नि:शुल्क परीक्षण गरेपछि तालिम केन्द्रले योग्यताको प्रमाणपत्र दिनुपर्ने विषय पनि यो कार्यविधिमा थप गरिएको छ । कार्यविधिका अनुसार छनोट भएका श्रमिकको सम्झौतापत्रमा तोकिएको तलब, बिमा, ओभरटाइमवापतको भत्ता, विदा, उपदान, सामाजिक सुरक्षा, स्वास्थ्य उपचार, स्वास्थ्य परीक्षण र अन्य कल्याणकारी सुविधा स्पष्ट उल्लेख भएको हुनुपर्ने छ । रोजगारदाताले सम्झौतापत्रको चारवटा प्रतिमा हस्ताक्षर गरी श्रमिकको हस्ताक्षरका लागि सो पत्र म्यानपावरमा पठाउनुपर्ने उल्लेख गरिएको छ ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

‘जुलाईबाट संस्थागत माध्यमबाट युरोपमा श्रमिक पठाउँछौं’

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री शर्तसिंह भण्डारीले आउँदो जुलाई महिनाबाट युरोपेली मुलुकमा संस्थागत माध्यममार्फत श्रमिक पठाइने बताएका छन् । मंगलबार प्रतिनिधिसभामा श्रम मन्त्रालयसँग सम्बन्धित बजेटमाथि उठेका प्रश्नको जवाफ दिने क्रममा उनले युरोपका मुलुकहरूमा श्रमिक पठाउनका लागि तयारी भएको बताएका हुन् । मन्त्री भण्डारीले नेपालीहरू विदेशमा हुँदासमेत मेरो देशको सरकार साथमा छ भन्ने अनुभूति हुनेगरी नयाँ सम्झौतामा राख्नुपर्ने न्यूनतम मापदण्ड आगामी आर्थिक वर्षदेखि लागू गरिने बताए । यसका लागि द्विपक्षीय सम्झौतामा के-के विषय हुनुपर्दछ भनेर व्यापक छलफल गरी मस्यौदा तयार गरिएको उनले जानकारी दिए । उनले खाडी मुलुक जाने श्रमिकको सुरक्षा र

सेवासुविधा सुनिश्चित गर्न संवाद आयोजना हुने बताए । 'आगामी जुन २५ र २६ मा जसिसी एसिया डायलग आयोजना गर्दै छौं । हाम्रो न्यूनतम मापदण्डको विषयमा गन्तव्य मुलुकहरूसँग हाम्रो स्पष्ट धारणा प्रस्तुत गर्दै छौं,' मन्त्री भण्डारीले भने । गन्तव्य मुलुकको विकासका लागि रगत पसिना बगाउने नेपाली श्रमिकलाई सम्मानको रूपमा हेर्दै उनीहरूको न्यूनतम मानवअधिकार सुनिश्चितता गर्नुपर्ने विषयमा नेपालको अडान रहने बताए । नेपाली श्रमिक विदेशी भूमिमा रहँदा २४सै घण्टा बिमा कायम गराउनुपर्ने विषय राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय फोरममा राखिएको उनले बताए ।

सूचना प्रणालीको विकास मन्त्रालयले श्रम तथा रोजगारका सबै सूचनाहरू एकीकृत गरी नीति तथा कार्यक्रम निर्माण गर्न राष्ट्रिय श्रमबजार सूचना प्रणालीको निर्माणका लागि प्राविधिक अध्ययन गरिरहेको मन्त्री भण्डारीले बताए । यसमा सीप विकास, वैदेशिक रोजगारको जानकारी, श्रमिक नियुक्ति लगायत सबै विषयहरू समावेश हुने जनाइएको छ । आर्टिफिसियल इन्टेलिजेन्स (एआई) र मेसिन लर्निङजस्ता प्राविधिक प्रयोग गरी स्वदेश वा विदेशमा रहेका नेपालीहरूलाई एकीकृत श्रम तथा रोजगार सेवा वा अध्यागमनसँग सम्बन्धित विषयलाई व्यवस्थापन गर्न यो प्रणाली सहायक हुने अपेक्षा गरिएको उनले बताए । 'मन्त्रालयबाट विदेशमा खटाइएका श्रम कन्सुलर र श्रम सहचारीहरूसँग श्रम तथा कन्सुलर सेवाका लागि ठूलो संख्यामा व्यक्तिहरूले जानकारी लिन चाहेको देखिन्छ ।

► क्रमशः पृष्ठ २ मा

पृष्ठ १ बाट क्रमशः

काठमाडौं र धरानसहित...

यता मधेस प्रदेशमा १६ वटा नगरपालिकाले बजेट ल्याउन सकेनन् । बागमतीमा काठमाडौंसहित चार नगरपालिकाले बजेट पस गर्न सकेनन् । नुवाकोटको विदुर, काभ्रेको पनौती र चितवनको राप्ती नगरपालिकाले बजेट पस गर्न नसकेको हो । गण्डकी र सुदूरपश्चिमका सबै नगरपालिकाले बजेट पस गर्दा लुम्बिनीका २ र कर्णालीको एक नगरपालिकाले बजेट पस गर्न नसकेको नगरपालिका संघले जनायो ।

बजेट जल्थ्याउने १५ गाउँपालिका

देशभरका १५ वटा गाउँपालिकाले निर्धारित मितिभित्र बजेट ल्याउन सकेनन् । बजेट ल्याउन नसक्ने गाउँपालिकामा सबैभन्दा बढी मधेस प्रदेशका नौ र सबैभन्दा कम बागमती प्रदेशको एक रहेको छ । गण्डकी र लुम्बिनी प्रदेशका दुई-दुई वटा गाउँपालिका बजेट ल्याउन सकेनन् । कोशी र सुदूरपश्चिमका सबै गाउँपालिकाले बजेट प्रस्तुत गरेका गाउँपालिका महासंघले जनायो ।

समयमा बजेट पस गर्न नसक्नुको कारण प्रमुखको स्वास्थ्यदेखि विवादसम्म रहेको महासंघका कार्यकारी निर्देशक राजेन्द्रप्रसाद प्याकुरेलले जनाए । ‘आज बजेट पस गर्न नसकेका गाउँपालिकाहरूमा अत्यक्ष अस्वस्थ भइ कार्यक्षेत्र बाहिर रहनु, जनप्रतिनिधिबीच आपसी द्वन्द्व, बजेट विनियोजनमा विवाद तथा तयारी गर्न समय नपुगेकोलगायतका कारण रहेको पाइएको छ,’ प्याकुरेलले जारी गरेको विज्ञप्तिमा उल्लेख छ । पर्वतको बिहादी गाउँपालिकामा भूमि वैकको विवादले बजेट रोकिएको बताइएको छ । यता मोरङको ग्रामथान गाउँपालिकामा एमाले र माओवादीबीचको विवाद, कास्कीको मादीमा कांग्रेस र एमालेकै विवादका कारण बजेट नआएको बताइएको छ । कपिलवस्तुको शुद्धोधन गाउँपालिका, विजयनगर र मायादेवी गाउँपालिकाले तयारी नपुगेको जनाएका छन् ।

     ■ ■ ■ ■

पाँच महानगरको ...

कार्यक्रम र बजेट सार्वजनिक गरेको थियो । पोखरा सभागृहमा भएको १७औँ नगरसभामा उपप्रमुख मञ्जुदेवी गुरुङले आठ अर्ब ३५ करोड १२ लाख रूपैयाँको अनुमानित बजेट सार्वजनिक गरेकी हुन् । बजेटमा चालु र पुँजीगतको रकम कति भन्ने नै खुलाइएको छैन । नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई ९६ करोड रूपैयाँ विनियोजन गरिएको छ । बजेटमा सबैभन्दा बढी पूर्वाधार विकासले प्राथमिकता पाएको छ ।

पसंको वीरगञ्ज महानगरपालिकाले आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि तीन अर्ब २२ करोड ४८ लाख ४९ हजार रूपैयाँको बजेट ल्याएको छ । सोमबार महानगरको नगरसभाको १७औँ अधिवेशनमा महानगरका उपप्रमुख इम्तियाज आलमले आगामी आर्थिक वर्षका लागि उक्त बजेट प्रस्तुत गरेका हुन् । वीरगञ्जले आगामी आर्थिक वर्षका लागि चालु आर्थिक वर्षको भन्दा फण्डे ३३ करोड रूपैयाँ बढी बजेट ल्याएको हो । चालु आर्थिक वर्षका लागि वीरगञ्ज महानगरको बजेट दुई अर्ब ८९ करोड ४८ लाख १७ हजार रूपैयाँको थियो ।

मोरङको विराटनगर महानगरपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षका लागि चार अर्ब ४० करोड रूपैयाँवरावरको बजेट सार्वजनिक गरेको छ । मंगलबार बसेको १६औँ नगर सभामा उपप्रमुख शिल्पा निराला कार्कीले बजेट प्रस्तुत गरेकी हुन् । ललितपुर महानगरपालिकाले सात अर्ब ४७ करोड रूपैयाँवरावरको बजेट ल्याएको छ । मंगलबार महानगरपालिकाको सातौँ नगरसभामार्फत आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सार्वजनिक गरिएको हो । महानगरपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षका लागि

प्रशासनिक खर्चतर्फ २९ प्रतिशत र पुँजीगत खर्चतर्फ ६१ प्रतिशत बजेट विनियोजन गरेको नगरप्रमुख चिरीबाबु महर्जनले बताए । उनले शिक्षा, स्वास्थ्य र खानेपानीलाई विशेष प्राथमिकतामा राखेर बजेट ल्याइएको बताए ।

     ■ ■ ■ ■

वैरागी नेतृत्वको...

उनले प्रोपोगण्डाका विरुद्ध राप्रपा सडक र सदनमा एकजुट हुने र गठित छानविन समितिले न्याय दिन नसक्ने दावी गरे । माओवादी केन्द्रले भने छानविन समिति गठन गर्ने सरकारको निर्णयलाई स्वागत गरेको छ । गत ३० जेठमा सत्तापक्ष र प्रमुख विपक्ष माओवादीबीच छानविन समिति गठन गर्नेसहित दुईवटि सहमति भएको थियो । सोही निर्णयअनुसार गठित समितिबारे गृहमन्त्री लेखकले संसद्लाई जानकारी गराएका थिए । उनका अनुसार समिति सदस्यमा सहसचिवहरू तीर्थराज सिलवाल (अर्थ), अरुणा जोशी (कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिला), रामकृष्ण लामिछाने (संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन), मणिरत्न शर्मा (परराष्ट्र), प्रदीप कोइराला (श्रम, रोजागार तथा सामाजिक सुरक्षा) र गृह मन्त्रालयका सहसचिव आनन्द काफ्ले छन् । समितिलाई भिजिट भिसा प्रकरणको छानविन गरी प्रतिवेदन बुझाउने समयसीमा तीन महिनाको छ ।

तर, छानविन समिति गठनको मागकर्ता दुई दल रास्वपा र राप्रपाले संयोजक वैरागीलाई अस्वीकार गर्दा समितिको औचित्यमाथि नै प्रश्न उठेको छ । हुन पनि पूर्वमुख्यसचिव वैरागीको विगत विवादित छ । पटक-पटक अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट जोगिएका कर्मचारी हुन् । उनी राष्ट्रिय सुरक्षा सल्लाहकार भएका बेला अख्तियारले उनका भतिज प्रदीप पौडेलको घरमा छापा मारेको थियो । प्राविधिकरूपमा प्रदीपको घरमा छापा मारेको भए पनि वैरागीवारे सूचना संकलन गर्न अख्तियारले चाहेको थियो । भत्तै, वैरागीविरुद्ध अख्तियारले मुद्दा चलाएन । तर, प्रदीपकै घरमा छापा मारेर बरामद गरेको फोनलगायत विभिन्न प्रमाणका आधारमा विकल पौडेलविरुद्ध भ्रष्टाचार मुद्दा चलाएको छ ।

वैरागी राष्ट्रिय सुरक्षा सल्लाहकार हुनुभन्दा अघि मुख्यसचिव थिए । त्यसबेला उनले सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा एक्फछि अर्को विवादोस्पद काम गरेर उदाएका सुनिल-विकल पौडेलको समूहको वचाउका लागि गर्न नहुने पनि काम गरेका थिए । उसो त डा. वैकुण्ठ अर्याल सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयको सचिव बनेपछि विकल-सुनिलको धन्या भनै बढेको बताइन्छ । विकल-सुनिल पौडेलले तत्कालीन मुख्यसचिव वैरागीबाट त नीतिगत चलखेल गराएर अनुकुलको लाभ लिइरहे । वैरागी मुख्यसचिव भएकै बेला पौडेल दाजुभाइले अबैको भ्रष्टाचार गरेको आरोप छ ।

पौडेल दाजुभाइ टेरामक्स प्रकरण, राष्ट्रिय भुक्तानी प्रणाली लगायतमा अनियमिततामा मुछिएका छन् । अख्तियारले हालसम्म कम्तीमा छ वटा मुद्दा विशेष अदालतमा दायर गरिसकेको छ । यसरी विवादित पृष्ठभूमिका पात्र वैरागीको नेतृत्वमा सरकारले भिजिट भिसा प्रकरणको छानविन गर्न समिति गठन गरेको हो । वैरागी समितिलाई लिएर ‘दूधको साक्षी विरालो’ भएको भन्दै कतिपयले टिप्पणी गरेका छन् ।

एमाले प्रमुख सचेतक महेश बर्तौलाले भने छानविन समितिप्रति अविश्वास गर्नुपर्ने कुनै कारण नभएको बताए । उनले माओवादीसँगको दुर्दुर्बदे सहमति र रास्वपा तथा राप्रपाको मागअनुसार छानविन समिति गठन गरिएको बताए । छानविन समितिप्रति भरोसा राखेर समितिलाई निष्पक्ष छानविनका लागि संसद्का सबै शक्तिले भूमिका खेल्नुपर्ने उनको भनाइ छ ।

‘भिजिट भिसा प्रकरणको छानविन अख्तियारले गरिरहेको छ । संवैधानिक निकायले गर्ने छानविनलाई प्रभावित पार्नु हुँदैन तर छुट्टै समितिको माग भयो र समिति

गठन गर्ने निर्णय सरकारले लियो । अब समितिलाई काम गर्न दिऔँ । विश्वास गरौँ,’ उनले भने ।

गृहमन्त्री लेखकले भने भिजिट भिसा प्रकरणमा आफ्नो संलग्नतालाई अस्वीकार गर्दै आएका छन् । तर, आफ्नो सचिवायका कर्मचारीको कनेक्सन देखिएको विषयमा हालसम्म प्रस्टीकरण दिएका छैनन् ।

अख्तियारले उनले नै त्रिभुवन विमानस्थल अध्यागमन कार्यालयका प्रमुखमा सरुवा गरेका तीर्थराज भट्टराईलाई गत ७ जेठमा नियन्त्रणमा लिएको थियो । अनि, पोल खुल्यो- भिजिट भिसाको नाममा मानव तस्करी, जहाँ गृहमन्त्री लेखकको शंकास्पद भूमिकाको संकेत मिल्यो । अख्तियारको अनुसन्धानमा भट्टराईसँग मन्त्री लेखकका सचिवालयका कर्मचारीहरू बढी तिवारी, जनक भट्ट, गणेशदत्त ओझा र विमल पौडेलको नियमित सम्पर्क र संवाद हुने गरेको देखियो । भिजिट भिसाको नाममा नान्छे विदेश पठाएवापत मन्त्रीको नाममा दैनिक ५० लाख रूपैयाँ आउने गरेकोसम्म आरोप छ । भनिन्छ, मिलेमतीमा नेपालीहरूलाई भिजिट भिसामा खाडी मुलुक र युरोप पठाइन्थ्यो ।

यसरी मानव तस्करमा संलग्न कर्मचारीको रातारात सरुवा गृहमन्त्री लेखकले नै गरेका थिए । यसले पनि गृहमन्त्री लेखक भिजिट भिसा प्रकरणमा चोखा छन् भन्नेमा विपक्षी दलहरूले शंका गरेका छन् । कतिसम्म भने उनीमाथि अध्यागमन प्रमुख तीर्थराज भट्टराईलाई अख्तियारले ‘स्टिड अपरेसन’ गरेर पकाउ गर्ने सूचना पाएपछि गृह मन्त्रालयमा सुटुक्क सरुवा गरेको आरोप पनि छ । फेरि, अध्यागमन प्रमुख भट्टराई निकै विवादित सहसचिव हुन् । उनलाई गृहमन्त्री भएपछि लेखकले निकै संवेदनशील मानिने त्रिभुवन विमानस्थलको अध्यागमन प्रमुख बनाएका थिए । उनै लेखकको राजीनामा र उनीमाथि छानविनको माग यतिबेला रास्वपा र राप्रपाले गर्दै आएका छन् ।

दक्षिण कोरियामा...

यस प्रणालीमार्फत कोरिया गएका श्रमिकको विषयमा कार्यविधिको दफा १३ मा सुरक्षासम्बन्धी व्यवस्था गरिएको छ । म्यानपावरले नियमितरूपमा सम्न्वय गरी श्रमिकको काम, गुनासो, सेवासुविधा, व्यवसायजन्य सुरक्षा र स्वास्थ्य, कल्याणकारी सेवाको सञ्चालन, कामदारको सम्पर्क विवरण, क्षतिपूर्ति तथा परिपूरणको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने छ । उक्त विवरण प्रत्येक तीन महिनामा विभाग र दूतावासलाई दिनुपर्ने उल्लेख छ । विवरण यकीन गर्न दूतावासले कम्पनीसँग प्रतिवेदन माग गर्नसक्ने प्रावधान राखिएको छ । प्रतिवेदन भ्र्ठा ठहरिए त्यस्ता मागपत्र दूतावासले प्रमाणीकरण नगर्ने भनिएको छ ।

कोरियामा काम गर्ने प्रवेशाज्ञा पाएको श्रमिकले राष्ट्रिय व्यावसायिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानबाट अभिमुखीकरण तालिम लिनुपर्ने छ । ई-७ प्रणालीअन्तर्गत पारदर्शीरूपमा श्रमिक छनौट गरे नगरेको, तोकिएको मापरण्ड पूरा भए नभएको अनुगमन वैदेशिक रोजगार विभागले गर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

माागपत्र प्रमाणीकरणको प्रक्रिया

मागपत्र प्रमाणीकरणका लागि रोजगारदाताले पूरा गर्नुपर्ने प्रक्रियाको विषय यो कार्यविधिमा थप गरिएको छ । रोजगारदाता कम्पनीको प्रमाणपत्र, कम्पनीको प्रोफाइल, कार्यसञ्चालन अनुमतिपत्र, प्रतिनिधि भए प्रतिनिधिको बारेनामा, कोरियाली तथा अंग्रेजी भाषामा दूतावासमा पेश गर्नुपर्ने छ । त्यसका साथै श्रमिकको तलवमान, सेवा, सुविधा, कार्य सर्त, प्रतिवद्धतापत्र तथा रोजगार सम्मतीता उल्लेख गरिने मुख्य विवरण र रोजगारदाताको भाषा परीक्षा तथा सीप परीक्षण नि:शुल्करूपमा नेपालमै सञ्चालन गर्ने प्रतिवद्धतापत्र पनि आवश्यक पर्ने छ । यी कागजात अनलाइन प्रणालीमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था कार्यविधिमा गरिएको छ ।

यसरी पस गरिएको मागपत्रलाई दूतावासले वैदेशिक रोजगारसम्बन्धी मागपत्र जाँचबुझ निर्देशिका, २०७५

अनुसार अधिकारिकता यकीन गरी सिफारिससहित वैदेशिक रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (फेम्स)मार्फत विभागमा पठाइ रोजगारदातालाई जानकारी गराउनुपर्ने छ । मागपत्र प्रमाणीकरण भएर आएपछि म्यानपावरले आवश्यक विवरण खुलाएर १५ दिनको म्याद राखेर दैनिक पत्रिकामा सार्वजनिक सूचना निकालेर दरखास्त आह्वान गर्नुपर्ने कार्यविधिमा उल्लेख गरिएको छ ।

     ■ ■ ■ ■

जुलाईबाट संस्थागत...

दूतावासमा फोन उठेन भने निश्चित समयपश्चात् त्यो कल नेपालस्थित कल सेन्टरमा ‘आइपी वेस्ड फोन’मार्फत ‘फरबाट’ हुने व्यवस्था मिलाउन लागिएको छ,’ मन्त्री भण्डारीले भने, ‘अहिले नेपाली को कहाँ छन् भन्ने सामान्य जानकारीसमेत नभएको अवस्थामा विदेशमा रहेका नेपालीलाई मातृभूमिसँग प्रत्यक्ष सम्पर्क स्थापना गर्ने यो एक प्रभावकारी प्रणाली हुनेमा हामी विश्वस्त छौँ ।’ त्यस्तै श्रम संसार पोर्टल र मोबाइल एप्लिकेसनको विकास र विस्तारलाई मन्त्रालयले उच्च प्राथमिकतामा राखेको उनको भनाइ थियो । यो प्रणाली समग्र ‘इम्प्लोइमेन्ट इकोस्टिम’मा प्रयोग हुने उनले बताए ।

ठगी नियन्त्रण जार्न संरचना विस्तार

वैदेशिक रोजगारीमा हुने ठगीबाट नेपालीहरू ‘थ्री डी’ अर्थात् ‘डेथ, डेब्ट र डिजिटल ट्राचाप’मा परेका श्रममन्त्री भण्डारीले बताए । ठगीसम्बन्धी सूचना कुनै पनि माध्यमबाट प्राप्त भए सरकारका संयन्त्रहरूले कानुनबमोजिम कारवाही गर्ने प्रतिवद्धता उनले व्यक्त गरे ।

वैदेशिक रोजगारका लागि व्यक्तिगत ठगीका विषयलाई सम्बोधन गर्न नीतिगत व्यवस्था मिलाउनुपर्ने देखिएको छ । करिव ३६ हजार यस्ता ठगीका मुद्दाहरूलाई सम्बोधन गर्न संस्थागत संरचनामा विस्तार गरी जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरूलाई थप जिम्मेवारी दिने कार्य अघि बढाएको छ,’ श्रममन्त्री भण्डारीले भने । उनले वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका श्रमिकको श्रम र स्रोतलाई उच्चतम उपयोग गर्ने गरी पुन:एकीकरण कार्यक्रम, सुरक्षित आप्रवासन कार्यक्रमजस्ता कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइएको जानकारी दिए ।

वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूलाई अनिवार्यरूपमा सामाजिक सुरक्षा कोषमा आवद्ध हुने व्यवस्था मिलाइएको छ र स्वदेश फर्किसकेपछि कोषमार्फत योगदानमा आधारित पेन्सन, विभिन्न प्रकारका सामाजिक सुरक्षा योजनामा सहभागी हुने व्यवस्था मिलाइएको छ,’ श्रममन्त्री भण्डारीको भनाइ छ । स्थानीय तहमा नै पूर्वनिर्णय अभिमुखीकरण दिनेगरी कार्यक्रमको सुरुआत गरिने पनि उनले बताए ।

मन्त्रालयबाट भएका काम

श्रममन्त्री भण्डारीका अनुसार वैदेशिक रोजगारीमा जानुपुर्व गरिने स्वास्थ्य परीक्षणमा देखिने लापरवाही घाटान विभिन्न विद्युतीय संयन्त्रहरू प्रयोगमा ल्याइएको छ । स्वास्थ्यसम्बन्धी विषयलाई

पूर्वप्रस्थान अभिमुखीकरणमा थपिनेर टेलिमेडिसिन सेवालाई व्याप बनाइने उनले बताए ।

मन्त्री भण्डारीले रोजगारीमा जानेहरू चर्को व्याज तिरेर विदेश जाने र ऋण तिर्न नसकेर ‘डेब्ट ट्राचाप’मा पर्ने गरेका कारण विभिन्न कोषहरूको परिचालन गरी ऋण प्रवाह गर्न आवश्यक कार्यहरू अघि बढाइएको जनाएका छन् । साथै, आवश्यक सूचनाको अभावमा डिजिटल ट्राचापमा परेका कामदारहरूलाई आवश्यक सूचना प्रदान गर्न आप्रवासी स्रोत केन्द्र, रोजगार सेवा तथा सूचना केन्द्रबाट अभिमुखीकरण गरिएको जानकारी दिए ।

जुनसुकै तवरबाट वैदेशिक रोजगारीमा गएका श्रमिकलाई सरकारले सहयोग गर्नुपर्ने उनले बताए । उनीहरूको श्रम स्वीकृति र कानुनी मान्यता नहुँदा वैदेशिक रोजगार बोर्ड तथा विमाको सुविधाबाट वञ्चित रहेको मन्त्री भण्डारीले उल्लेख गरे । ‘उनीहरूको अभिलेखीकरण, हकहितको प्रवर्द्धन, आपत्कालीन सहयोग र आपत्कालीन उद्धार हाम्रै कर्तव्य हो,’ उनले भने ।

सेप्टेम्बर २०२४ लाई ‘कट अप’ मानेर जुनसुकै नेपाली जुनसुकै तवरले विदेशमा कानुनी तवरले श्रम गरिरहेको छ भने- त्यस्तो व्यक्तिलाई अभिलेखीकरण गर्ने निर्णय गरिसकेको पनि उनले जानकारी दिए । ‘यसका लागि कार्यविधि तयार पारेर राजदूतावासमा पठाइसकिएको छ । राजदूतावासमा वायोमेट्रिक लिने उपकरण खरिदका लागि रकमसमेत पठाइसकेका छौँ,’ मन्त्री भण्डारीले भने ।

कम्पनीको नाम परिवर्तन सम्बन्धी सूचना
दोस्रो पटक प्रकाशित मिति: २०८२/०३/११
हिल्टन एकेडेमी को मिति २०८२/०२/०६ गते सम्पन्न विशेष साधारण सभाको निर्णय बमोजिम साविक कम्पनीको नाममा रहेको सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्ति तथा तित्नु व्यहोर्नु पर्ने कर, दायित्व आदि सबै परिवर्तित नामको कम्पनीले सकाेने व्यहोर्ने शर्तमा साविक नाम परिवर्तन गरी निमस्वे एकेडेमी प्रा. लि. (प्रा.लि. नं. १३७४४३) कायम गर्ने गरी मिति २०८२/०२/२५ गते श्री कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट स्वीकृति प्राप्त भएकोले सर्वसाधारण तथा सरोकारवाला सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

सूचना	
धादिङ जिल्ला, नेत्रावती डबजोड गा.पा.-४ निवासी भारतीय सेनाका अवकाश प्राप्त भूतपूर्व सैनिक Army No. JC634321F सुबेदार नारायण प्रसाद प्रधानकी श्रीमतीको नेपाली नागरिकतामा नाम, थर बुद्धि कुमारी श्रेष्ठ र जन्म मिति वि.सं. २०१५/०३/०४ (18 June 1958) कायम भएको तर भारतीय पेन्सन पत्राको विवरणमा नाम, थर माकुरी कुमारी प्रधान र जन्ममिति वि.सं. २०१८/०३/१८ (2 July 1961) कायम भई विवरण फरक फरक परेकोले जिल्ला प्रशासन कार्यालय, धादिङबाट मिति २०८२।०।२७ गते च.नं. ४२८३ को पत्रबाट प्रमाणित भई आए वमोजिम निज बुद्धि कुमारी श्रेष्ठ र माकुरी कुमारी प्रधान फरक-फरक नभई एकै व्यक्ति भएको व्यहोरा सरोकारवाला सबैको जानकारीका लागि प्रकाशित गरिको छ ।	

JOB VACANCY
We are hiring experienced professionals for the following positions at our Sugar Mill: - Boiling House Engineer Minimum 5–7 years of relevant experience   - Boiling House Chemist Minimum 10–12 years of relevant experience   Attractive salary: negotiable based on experience.   Interested candidates may send their CV to: Email: humanresourcehrd1993@gmail.com   Reliance Sugar & Chemical Industries Pvt. Ltd. Kalaia-24, Bara, Nepal

नेपाल राष्ट्र बैंक

११ असार , २०८२ (२५ जुन, २०२५)

मुद्रा	एकाइ	खरिद दर	विक्री दर
भारतीय रूैयाँ	१०० को	१६०.००	१६०.१५
अमेरिकी डलर	१ को	१३८.५१	१३९.११
युरो	१ को	१५८.७९	१५९.४८
पाउन्ड स्टिर्लड	१ को	१८५.२९	१८६.०९
स्विस फ्रँक	१ को	१६९.१९	१६९.९३
अस्ट्रेलियन डलर	१ को	८८.३७	८८.७५
क्यानाडियन डलर	१ को	१००.४८	१००.९१
सिङ्गापुर डलर	१ को	१०७.१२	१०७.५९
जापानी येन	१० को	९.३७	९.४१
चिनियाँ युआन	१ को	१९.२७	१९.३५
साउदी अरब रियाल	१ को	३६.९२	३७.०८
कतारी रियाल	१ को	३८.००	३८.१६
थाई भाट	ख १ को	४.२०	४.२२
संयुक्त अरब इमिरेट दिराम	१ को	३७.७२	३७.८८
मलेसियन रिडेट	१ को	३२.२५	३२.३९
दक्षिण कोरियन वन	१०० को	९.९६	१०.००
स्विडिस क्रोनर	१ को	१४.२२	१४.२९
डेनिस क्रोनर	१ को	२१.२९	२१.३८
हङकङ डलर	१ को	१७.६४	१७.७२
कुवेती दिनार	१ को	४५२.०६	४५४.०२
बहराइन दिनार	१ को	३६७.११	३६८.७०

यो विनियम दरलाई बैंकले आवश्यकता अनुसार जुनसुकै समयमा पनि संशोधन गर्न सक्नेछ । वाणिज्य बैंकहरूले ताकेको विनियम दर भने फरक हुन सक्नेछ । अद्यावधिक विनियम दर बैंकको वेमसाइट www.nrb.org.np मा उपलब्ध हुनेछ ।

आचार्य श्री स्वामी ध्रुव, माइण्ड मेनेजमेन्ट गुरु	
इन्टरनेसनल एस्टोलाजिकल फोरम 	
  सानेपा, काठमाडौं, नेपाल	
फोन : ९८४९५१२५५२,	
Email: dhruvsوامig@gmail.com	
	
      बुधबार, ११ असार, २०८२	
	
मेष	सोचेको उपलब्धि तत्काल प्राप्त नहुने ।
वृष	सम्भावना देखिए पनि समयमा काम नहुने।
मिथुन	कामको मेरो नमिल्दा केही अलमल्ल हुनेछ।
कर्कट	नयाँ कामको अवसर प्राप्त हुनसक्छ ।
सिंह	सुखद समाचारले उत्साह जगाउनेछ ।
कन्या	रोकिएका काम सम्पादन हुनेछ ।
तुला	समाजिक जिम्मेवारी उपलब्ध हुनेछ ।
वृश्चिक	सानोतिनो समस्याले अल्हाउन सक्छ ।
धनु	प्रियजनसँग रमाइलो भेटघाट हुनेछ ।
मकर	मिहिनेत गर्दा आन्दानीको स्रोत फेला पर्छ। ।
कुम्भ	काम गर्दा सकारात्मक संकेत प्राप्त हुनेछ ।
मीन	विवादास्पद कामको जिम्मेवारी आउनेछ ।

प्रहरी तथा एम्बुलेन्स	
प्रहरी कन्ट्रोल क प्रहरी जिल्ला प्रहरी (काठमाडौं) जिल्ला प्रहरी (ललितपुर) जिल्ला प्रहरी भक्तपुर) आर्कास्मिक प्रहरी सेवा परोपकार एम्बुलेन्स सेवा विशालवज्जर एम्बुलेन्स सेवा रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा ललितपुर रेडक्रस एम्बुलेन्स सेवा अग्रवाल सेवा केन्द्र बाल हेल्थलाइन नेपाल बालबालिका खोजतलास समन्वय केन्द्र	१०० ४२६९१४५/४२६९७९० ५५२९२०७ ६६१४८२१ ४२२६९९९ ४२६०८५९ ४२४१४२१ ४२२८०९४ ५५४५६६६ ४४२४८७५ १०९८ १०४/४२२६००६
अस्पताल र विविध	
दमकल रक्तसञ्चार केन्द्र नेपाल आँखा बैक नेपाल आँखा अस्पताल मध्यपुर अस्पताल, भक्तपुर तिलगंगा आँखा अस्पताल वीर अस्पताल त्रिवि शिक्षण अस्पताल प्रसूति गृह टेकु अस्पताल पाटन अस्पताल भक्तपुर अस्पताल मानसिक अस्पताल कान्ति बाल अस्पताल काठमाडौं मोडेल अस्पताल बी एण्ड बी अस्पताल मेडिकेयर नेसनल अस्पताल मेडिकेयर नेसनल अस्पताल (एम्बुलेन्स) फ्रेन्डस् अफ शान्ता भवन	१०१ ४२२५३४४ ४४९३६८४ ४२४०६९१ ०१-६६३९५८८ ४४९३६८४ ४२२९९८४ ४४१२७०७ ४२५३२७६ ४२५३३९६ ५५२२२७८ ६६१०७६६ ५५२९१३३ ४४१४७९८/४४२७४५२ ४२४०८०४२६ ५५३३२०६ ४४६७०६७ ४४६७०६७ ४४७०१८१

नेपाल अर्थोपेडिक अस्पताल काठमाडौं मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, सिनामंगल	४४९३७२५ ४४७६१५२
नेपाल मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, जोरपाटी	४९११००८
कान्तिपुर डेण्टल हस्पिटल, महाराजगञ्ज	४३७०१३६
कान्तिपुर हस्पिटल, सुविधानगर, तिनकुने	४१११५४७/८५८
ओम हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टर	४४७६२२५
नर्भिक, थापाथली	४२५८५५४
सहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय रोग केन्द्र	४३७३२२/४३७३७४
लाइफ केयर अस्पताल	

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

भिजिट भिसा छानबिन

कायदेशिमा छुटेका विषय

भिजिट भिसामार्फत वैदेशिक रोजगारीमा जाने सर्वसाधारण कामदारलाई अनेकन बाधा अड्चन देखाउँदै पैसा असुली गर्न सरकार नै संलग्न भएको विषय ‘ओपन सेक्रेट’ नै हो । पहिलेपहिले म्यानपावर कम्पनीहरूले दुईवटा करार बनाएर अध्यागमनलाई भुक्त्याउँदै कामदार विदेश पठाउँथे । यो थाहा पाएर उनीहरूले भिजिट भिसामै पठाउने तर अध्यागमनले पैसा असुल्ने नीति लियो ।

जसको पछिल्लो उदाहरण अध्यागमनका प्रमुख तीर्थराज भट्टराई नै अनुसन्धानमा तानिए । विमानस्थलमा भिजिट भिसामा जाने दुईवटा लाइन हुन्छ, जसमा साँच्चै घुम्नमात्र जाने र काम गर्न जानेको लाइन फरक-फरक हुन्छ । काम गर्न जानेलाई म्यानपावर कम्पनीले नै सम्भाइबुभाइ काम गर्न जानेको लाइनमा उभ्याउँछ । स्वतन्त्र व्यक्तिहरू पनि कहिलेकहीं काम गर्न जानेकै लाइनमा पुग्छन् । जसले गर्दा उनीहरूसमेत अध्यागमनको शंकामा पर्छ र विदेश घुम्न जान पनि कर्मचारीलाई घुस खुवाउनुपर्छ । यता कामदारको त बाध्यता नै हो बुझाउनुपर्ने ।

साधारणतया राहदानी उपलब्ध गराउनु भनेको विदेश जाने अनुमति हो । सार्वजनिक पदधारण गर्ने व्यक्तिले देश छाड्नुअघि उसको कार्यालयले अनुमति दिए नदिएको जाँच गर्नु जायज हो । तर राहदानी भएका उनीहरूले खुलेआम देश छाड्न पाउँदा सर्वसाधारण राहदानी बाहकलाई भने विदेश घुम्न वा काम गर्न जान पनि सरकारले किन कडाइ गरेको हो ? बुझिसाध्य छैन ।

देशमा रोजगार सिर्जना गर्न नसकेको सरकारले कमाउन जाने युवालाईचाहिँ किन छेक्ने ? श्रम अधिकारका कुरा, वैधानिकताको कुरा गर्नेहरूले कन्सल्टेन्सीबाट खुलेआम विदेश पठाउँदा किन आँखा चिम्लेर बस्छ । सरकारले यसरी वैध बाटो बन्द गर्दा एक त हवाई कम्पनीहरूले नोकसानी बेहोरिरहेका छन् भने आफ्नो देशको नागरिक कहाँ छन् भन्ने रेकर्ड राख्न सरकारले सकेको छैन ।

वैध विमानस्थलको बाटो प्रयोग गर्न नपाउँदा धेरैजसो नेपाली भारतीय हवाईमार्ग हुँदै वैदेशिक रोजगारीमा जान्छन् । कमाउन जानेहरूका लागि देश तोकेर बन्देज गर्ने, महिला पुरुषबीच विभेद गरेर रोकनेजस्ता विषयले देशको राजस्वदेखि ट्ठाचकिड प्रणालीमा ठूलो अति पुगिरहेको छ । यस्तो अवस्थामा नागरिकलाई निर्वाध आउजाउ गर्न दिनुपर्छ ।

‘अध्यागमन र भिजिट भिसा सम्बन्धमा विगतदेखि देखिएका समस्या समाधान गर्न गठित उच्चस्तरीय अध्ययन एवं छानबिन समिति, २०८२’ नाम दिइएको समितिलाई नौ वटा कायदेशिा तोकिएको छ । ती कायदेशिमा भिजिट भिसाको नाममा विगतमा भएका र अहिले भइरहेको लुटको बारेमा नामोनिसाना केही उल्लेख छैन । विगतदेखि अहिले म्यानपावरदेखि विमानस्थलसम्म र विदेश पुगेपछि पनि भिजिट भिसाका लागि तोकेको पकेट खर्चसमेत लुटिने शृंखलाको पनि अनुसन्धान र छानबिन हुनुपर्छ । यो विषय कायदेशिमा आएनन्, किन हो गुहमन्त्रीज्यू ?

■ दानोदर खनाल

‘

नेपालमा जनसंख्याको

ठूलो हिस्सा कृषि कार्यमा

लाग्दा पनि आत्मनिर्भर हुन

सकेका छैनन् । कृषिको

अवस्था दिन प्रतिदिन

ओरालो लाग्दै गएको

छ । गाउँका अधिकांश

युवाहरू विदेसिएका कारण

उब्जाउयोग्य खेतबारी

बाँँओो बन्दै गएको छ ।

यस्तो हुनुमा सरकारको

स्पष्ट कृषि नीति नहुनु,

राजनीतिकर्मी, कर्मचारी र

किसानबीच तालमेल हुन

नसक्नु नै हो । कृषिवैज्ञी

वातावरण नहुनु, सरकारको

स्पष्ट कृषि नीतिको अभाव,

कृषिमा आवश्यकताअनुसार

आधुनिक प्रविधि भित्रन

नसक्नु, बीउविजन,

मलखादको अभाव,

असुविधा, सहूलियतपूर्ण

कृषि ऋणको अभाव, कृषि

उत्पादनको बजारीकरणको

समस्याजस्ता कारण पनि

प्रमुख समस्या हुन् ।

कृषि: मुलुकको

आर्थिक क्रान्तिको आधार

नेपाल कृषिप्रधान देश हो । यकीन तथ्यांक नभए पनि करिब ६५ प्रतिशत जनसंख्या कृषि कार्यमा संलग्न छन् । उनीहरू खेती किसानी, पशुपालन माछा मासु उत्पादन फलफूल जडीबुटी उत्पादनमा लागेको पाइन्छ । मुलुकको भौगोलिक बनोट र हावापानीअनुसार तराई, पहाड, हिमाली क्षेत्रमा कृषि तथा पशुपालन व्यवसाय गरिँदै आएको छ ।

यद्यपि, नेपालको जनसंख्याको ठूलो हिस्सा कृषिमा लागे पनि आत्मनिर्भर भने छैनौं । हिजोका दिनमा खाद्यान्न निर्यात गर्दै आएकोमा हाल मासिक अबौं रूपैयाँको खाद्यान्न, फलफूल तथा तरकारी आयात गर्नुपर्ने अवस्था छ । तर विकसित देश अमेरिका, जर्मनी, अस्ट्रेलिया, जापानलगायतका देशहरूमा १० देखि २० प्रतिशत जनसंख्या कृषि कार्यमा लागेर पनि ५० प्रतिशतभन्दा बढी कृषिजन्य उत्पादन निर्यात गरेर राम्रो विदेशी मुद्रा आर्जन गरिरहेका छन् । देशलाई आत्मनिर्भर बनाउन सफल छन् ।

नेपालमा जनसंख्याको ठूलो हिस्सा कृषि कार्यमा लादा पनि आत्मनिर्भर हुन सकेका छैनन् । कृषिको अवस्था दिन प्रतिदिन ओरालो लाग्दै गएको छ । गाउँका अधिकांश युवाहरू विदेसिएका कारण उब्जाउयोग्य खेतबारी बाँँओो बन्दै गएको छ । यस्तो हुनुमा सरकारको स्पष्ट कृषि नीति नहुनु, राजनीतिकर्मी, कर्मचारी र किसानबीच तालमेल हुन नसक्नु नै हो । कृषिमैत्री वातावरण नहुनु, सरकारको स्पष्ट कृषि नीतिको अभाव, कृषिमा आवश्यकताअनुसार आधुनिक प्रविधि भित्रन नसक्नु, बीउविजन, मलखादको अभाव, असुविधा, सहूलियतपूर्ण कृषि ऋणको अभाव, कृषि उत्पादनको बजारीकरणको समस्याजस्ता कारण पनि प्रमुख समस्या हुन् ।

विभिन्न गैरसरकारी संस्था (एनजिओ), अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था (आइएनजिओ) र पालिकाहरूको सहयोगमा लुम्बिनी प्रदेशको रूपन्देही, पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँचीलगायत केही अन्य प्रदेशका जिल्लामा कोरोना संक्रमणका बेला पनि विदेशबाट फर्किएका केही युवाहरू तरकारीखेती, गाई, भैँसी, बाख्रा, वंगुर पालनलगायतका कार्यमा लागेको पाइन्छ । तर पनि उनीहरू सुलभ कृषि कर्जा, उन्नत बीउविजन, मलखाद र उत्पादित वस्तुले बजार पाउन नसक्दा निराश छन् ।

यसरी कृषि कार्यमा जागेका किसानहरूलाई उत्पादनको मूल्य र बजारको सुनिश्चितता गर्दै सरकार र सरोकारवाला निकायले साथ दिन सक्ने हो भने यो पेसा व्यावसायबाट राम्रो आम्दानी लिन सकिन्छ । अर्कोतर्फ विदेशी आयात घटाउँदै स्वदेशमै रोजगारको ठूलो अवसर सिर्जना हुन जान्छ । यो पटकको बजेटले कृषि क्षेत्रलाई केही सम्बोधन गरेको देखिए पनि व्यवहारमा लागू हुन्छ वा हुँदैन त्यो भविष्यले देखाउने छ ।

पछिल्लो समय विभिन्न जिल्लाहरू घुम्दा किसानहरू कृषिकार्यमा जमेरै लागेको देखिन्छ । कतिपय ठाउँको मनोरम वातावण प्राकृतिक सुन्दरताले गर्दा कृषि र पर्यटनको एकसाथ विकास गर्न सकिने सम्भावनाका आधार पनि भेटिन्छ । पाल्पा, गुल्मी, अर्घाखाँचीका

किसानहरूले तरकारी, पलफूलखेती, पशुपालनबाट राम्रो आम्दानी लिन सफल भएका भेट्न सकिन्छ । गुण, उखु टमार, फलफूल बेचेर घरमै बसीबसी वार्षिक करिब ४० देखि ५० लाख रूपैयाँसम्म आम्दानी गर्ने किसानहरू पनि छन् । उनीहरूले यसैको आम्दानीबाट केटाकेटीहरूको लालनपालन, पढाइ खर्चलगायत घरसमेत बनाउन सफल भएका पनि छन् ।

त्यस्तै विभिन्न जिल्लामा किसानहरूले जग्गा भाडामा लिएरसमेत आधुनिक तरिकाले बृहत् कृषिकार्य गरेको पनि पाइन्छ । पछिल्लो समय सहरवजारमा खुलेका तरकारीबजारका कारण किसानका तरकारी फलफूल गाउँ-गाउँमै गएर उठाईदिने गरेका कारण पनि किसानलाई सुविधामात्र नभई बजार खोज्ने समस्यासमेत परेको छैन । हिजो बारीमा त्यसै कुहिएर खेर जाने स्कुस, फर्सी, तामा, धिरौला, लोका, काँक्रो, टमाटर, मेवालगायतका कृषि पैदावारले आज बजार पाएको छ । जसबाट उनीहरूले घर खर्च चलाएका छन् छोराछोरीलाई राम्रो विद्यालयमा पढाउनुका साथै राम्रो प्रगति गर्न सफल भएका हुन् । यसरी कृषि कार्यमा राम्रै गरी जागेका कतिपय किसानले वस्तुको उचित बजार र मूल्य नपाउँदा निराश पनि छन् । यसप्रति सरकार र सरोकारवाला निकाय गम्भीर भएर किसानलाई हौसला दिन जरुरी छ ।

उता हालैमात्र भैरहवाबाट अन्तर्राष्ट्रिय उडान सुरु भएकोले अब अन्तर्राष्ट्रिय बजारमासमेत लुम्बिनी र कर्णाली प्रदेशका तरकारी फलफूलको बजार विस्तार हुन सक्ने सम्भावना बढेको छ । त्यस्तै रूपन्देहीको मणिग्राममा आधुनिक नेपालकै ठूलो लुम्बिनी कृषि उपज थोक बजार सञ्चालनमा आएको छ ।

तीन विधा क्षेत्रफलमा फैलिएको यो बजारमा १७८ वटा आधुनिक व्यावसायिक सटरहरू छन् । जहाँ किसानलक्षित चार जिल्ला समेटिएको कृषि सहराँ पनि रहेको छ । जुन बजारमा किसानका उत्पादन विक्रीका लागि किसान चौतारीमा निःशुल्क ठाउँ उपलब्ध छ । जुन बजार लुम्बिनी र कर्णाली प्रदेशका अर्ग्यानिक उत्पादन विदेश निर्यातका लागि महत्त्वपूर्ण ठाउँको रूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

किसानहरूले कृषिबाट फाइदा लिन अवका दिनमा एक-दुई कटठा वा एक दुई रोपनीमात्र जग्गामा कृषि कार्य गरेर सफलता खोज्छौं भनी त्यो सम्भव छैन । धेरै अर्थात् ५०औं, १००औं विधा जग्गामा आधुनिक तरिकाले बृहत्तरूपमा कृषि कार्य गरी ठूलो परिमाणमा उत्पादन गर्न आवश्यक छ । राम्रो गुणस्तरीय उत्पादन गर्नसके स्थानीय, क्षेत्रीय, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय बजारमासमेत राम्रो बजारको सम्भावना छ ।

जस्तो एउटा उदाहरणबाट पनि यो पुष्टि हुन्छ । बृटवल र मणिग्राम थोकमण्डीमा भारतको नासिक, बैंगलोरबाट टमाटर भित्रिन्छ । यी थोकबजारमा एक ट्रक माल लिएर आउन चार दिन लाग्छ, जसको भाडामात्र एक लाख ५० हजार रूपैयाँदेखि एक लाख ७० हजार रूपैयाँसम्म निर्नपर्छ । हामीले उपभोग गर्ने एक किलो टमाटरमा करिब १५ रूपैयाँभन्दा बढी त हामीले भाडामात्र तिर्छौं । आखिरमा यो टमाटर मिहेनत गरे त नेपालको तराई, पहाडमा

राम्रो गरी फल्छ तर हामी विदेशबाट आयात गरेर टमाटर उपभोग गरिरहेका छौं । हाम्रै माटोमा मूल्य छ, भन्ने सरकार र सरोकारवाला निकायले बुझेर योजना ल्याउन सकेको पाइँदैन ।

यदि हामीले नेपालमै ठूलो परिमाणमा टमाटरलगायतका कृषिजन्य वस्तुको खेती गर्न सके नेपालमै थुप्रैले रोजगार पाउने छन् र ठूलो रकम विदेसिनवाटसमेत रोकिने छ । तसर्थ, सरकारले कृषि क्षेत्रको यस्ता अवसरबारे स्पष्ट योजना बनाएर किसानलाई प्रोत्साहन दिन जरुरी छ । यसो भएमा ठूलो संख्यामा नेपाली युवा जनशक्ति विदेसिनबाट पनि रोकिने छ । नेपालका कतिपय कृषि पैदावार तामा, च्याउ, अदुवा, कफी, खुसानी, स्याउ, सुन्तला, बेसारलगायतका कृषि पैदावार विदेश निकासी गर्न सकिन्छ । तर सरकार यस्ता सम्भावनावारे गम्भीर हुन सकेको देखिँदैन ।

अब सरकारको कृषिमैत्री नीति, उत्पादनमा अनुदान गाउँमै प्राविधिक उपलब्धता मल बीउको सहज व्यवस्था, बजार र मूल्यको निश्चितता, कृषिजन्य वस्तुको मूल्यमा विमाजस्ता विषयमा गम्भीर हुन आवश्यक छ । यसैगरी सरकारले निजी क्षेत्रका ठूला बजारहरूलाई पानी बिजुली, हुबानी, सरसफाइजस्ता सवालमा सुविधा दिन सके किसान, उपभोक्ता र व्यावसायी तिनै तहलाई लाभ पुग्न सक्छ ।

नेपालमा कृषिमा सम्भावना निकै राम्रो छ, भन्ने कुरा बृटवलमा रहेको कृषि उपज थोकबजार र कालीमाटी तरकारीबजारको तथ्यांकले पनि स्पष्ट पार्दछ । यो थोक बजार केन्द्रमा कारोबार हुने तरकारी फलफूलको तथ्यांक हेर्दा भारतबाट करिब ६० प्रतिशत, नेपालको ३० प्रतिशत र चीनको १० प्रतिशत तरकारी तथा फलफूल भित्रिएर कारोबार भएको तथ्यांकमा देखिन्छ । मूल्यको आधारमा हेर्दा करिब छ देखि सात अर्व रूपैयाँको तरकारी फलफूल आयात भएको तथ्यांकले देखाउँछ ।

उता यस क्षेत्रमा हुने सभा गोष्ठीमा सहभागी सरोकारवाला निकायले कृषिजन्य वस्तुको आयात प्रतिस्थापन गरी निर्यात प्रवर्द्धनमा जोड दिन सरकारको ध्यानाकर्षण गराउँदै आएको पाइन्छ । उनीहरूले किसानमैत्री नीति ल्याउनका लागि सरकारसँग माग गर्छन् । तर तीन तहको सरकारबीच पशुपन्छी विकासको खाका तथा संरचना अर्भे प्रस्ट नभइसकेकाले सेवाग्राहीहरूमा अन्योलता कायम छ । न त सरकारले किसानमैत्री नीति नै ल्याउन सकेको छ ।

तसर्थ सरकारले स्पष्ट कृषिमैत्री नीति ल्याउनख सक्ने हो भने कृषि क्षेत्रमा ठूलो संख्यामा जनशक्ति रूपान्तरण हुनसक्ने सम्भावनालाई आत्मसात् गर्न सकिन्छ । कृषिक्षेत्रको विकासका लागि सरकारले ठोस कदम चाल्न सके ठूलो संख्यामा रोजगार सिर्जना भई विदेसिन लालायित युवा शक्तिको ठूलो हिस्सालाई स्वदेशमै रोजगार दिन सकिन्छ । यथार्थमा कृषि कार्यबाट नै नेपालमा आर्थिक क्रान्ति सम्भव छ । नेपालको सम्भावना भनेको कृषि र पर्यटन व्यवसाय नै हो ।

आर्थिक विकासका लागि काम गर्नुपर्ने पाँच क्षेत्र

निर्माण क्षेत्रमा काम गर्दा

अपनाउनुपर्ने सावधानी

वैदेशिक रोजगारीमा गएका धेरै नेपालीहरू निर्माण क्षेत्रमा कार्यरत छन् । निर्माण क्षेत्रमा काम गर्दा विशेष सतर्कता अपनाउनुपर्ने हुन्छ । किनभने हरेक क्षण जोखिममा काम गर्नुपर्छ । निर्माण क्षेत्रमा काम गर्ने कामदारहरूले सुरक्षा सावधानीका आवश्यक सबै नियमहरूको पूर्ण पालना गर्नुपर्दछ, जसमा न्यूनतम् यी कुराहरू पर्दछन्:

- हातमा पन्जा वा कामको प्रकृति सुहाउँदो, टाउकोमा हेलमेट खुट्टामा सेफ्टी सुज (स्टिल टो भएको जुता), पूरै शरीर ढाकिने युनिफर्म, आँखामा सेफ्टी ग्लास (चस्मा), मुखमा मास्क (थुलो हुनेमा अनिवार्य), कानमा इयर प्लग (ठूलो आवाज हुनेमा अनिवार्य) सामान्यतया प्रयोग गरिने न्यूनतम उपकरणहरू हुन् । यिनका अतिरिक्त स्काफोल्डिङ प्रयोग गरिने उचाई या गहििराइका काममा डोरीसहितको विशेष सेफ्टी ज्याकेट र बेल्ट, स्याण्ड ब्लास्टिङ गर्दा ब्लास्टिङका विशेष उपकरण जस्तै विशेष काममा विशेष (अतिरिक्त सुरक्षा) उपकरणहरू प्रयोग गर्ने ।
- काम गर्ने ठाउँमा आगो नियन्त्रणका लागि एकजना रेखदेख गर्ने व्यक्ति र सुरक्षा सावधानी हेर्ने छुट्टै सेफ्टी सुपरभाइजर पनि अनिवार्य रहनुपर्ने नियम नै हुन्छ, उक्त नियमको पालना गर्ने ।
- कम्पनीको काम व्यक्तिगत काम जस्तो आफूखुसी गर्नु हुँदैन, ठूला कम्पनीहरूका प्रायः काममा हरेक दिन काम सुरू गर्नुअघि अनुमति लिनुपर्ने सिस्टम हुन्छ, यस्तो पर्मिट दिनुअघि काम गर्ने स्थल सुरक्षित छ, छैन जाँच गर्नुपर्छ ।
- काममा प्रयोग हुने सबै उपकरणहरू दुरुस्त हुनुपर्दछ, जाँचेर सुरक्षित भएको ट्याग नै लगाइएको हुनुपर्दछ । साथै गाडी चालक तथा अपरेटरहरू पनि लाइसेन्स होल्डरहरू हुनुपर्दछ ।
- आफूले नजानेको, नबुझेको या नसक्ने काम गर्नुहुँदैन, पहिले सिकेर दक्ष र सक्षम बन्नुपर्दछ ।
- शारीरिक र मानसिकरूपमा अस्वस्थ रहेको बेला काम गर्नु हुँदैन, आराम गरी पहिला स्वस्थ बन्नुपर्दछ ।
- ठूलो हावाहुरी चल्दा, पानी पर्दा या अरू कुनै प्रदूषण फैलिएको असामान्य र असुरक्षित अवस्थामा काम गर्नु हुँदैन ।
- काम गर्दा अचानक कुनै दुर्घटना हुन गए, कुनै हानि नोक्सानी हुन गए या अप्रत्यासितरूपमा प्रतिकूल अवस्था सिर्जना भए तुरुन्त आफूभन्दा सिनियरलाई खबर गरी समाधान खोज्नुपर्दछ । कुनै शंका लागे सोच्नुपर्छ । अन्दाजमा कुनै काम गर्नु हुँदैन ।

■ डा. सर्गमिण तामले

देशमा सुशासन नहुँदा अर्थतन्त्रले ठूलो आकार ग्रहण गर्न सकेन । सरकारले अहिले करिब २० खर्बको बजेट ल्यायो । २०४८ सालकै गतिमा आर्थिक उन्नयन भएको भए अहिले हामी ४० खर्बको बजेट ल्याउन सक्ने रहेछौं । मुलुकको अर्थतन्त्र जम्मा ६१ खर्बको छ, तर अहिले १३० खर्बको अर्थतन्त्रको कुरा गरिरहेका हुन्थ्यौं । २० खर्बको बजेट ल्याउँदा कति असन्तुष्टि छ । संसद् र बाहिर पनि सरकारले चार/पाँच वटा जिल्लामामात्रै बजेटको व्यवस्था गर्‍यो भनी असन्तुष्टि आइरहेको छ । कारण, हामी सानो रोटीमा लुछाचुडी गरिरहेका छौं । तर, आज ४० खर्बको बजेट भएको भए, यो खालको हानथाप हुन्थेन । त्यसैले हामी भन्दै आएका छौं, देशको आर्थिक विकासका लागि सुशासन पहिलो सर्त हो । उद्यम/व्यवसायलाई सहजीकरण गर्दै देशमा लगानी वातावरण बनेको भए अर्थतन्त्रको आकार बढ्थ्यो ।

देशलाई आर्थिकरूपमा आत्मनिर्भर बनाउने हो भने स्पष्ट नीति, नियत, दृष्टिकोण र क्षमता हुनुपर्छ । नीति सही दिशामा हुनुपर्‍यो । नियत सफा हुनुपर्‍यो । क्षमता पनि हुनुपर्‍यो । गर्न भन्ने

थाहा छ, तर कसरी गर्ने भन्ने थाहा छैन । यदि देशलाई साच्चिकै आर्थिकरूपमा बलियो बनाउने हो भने पाँचवटा क्षेत्रमा काम गर्न सक्छौं ।

१) डिजिटलाइजेसन

हामी भूपरिवेष्ठित राष्ट्र भएकाले हामी जे गछौं त्यो भारतलगायतका देशले बढी किरायाति र प्रतिस्पर्धी ढंगले गर्न सक्छन् । हामी त्यस्तो क्षेत्रमा जानुपर्छ, जहाँ दूरी र तौल अभिसाप नबनोस् । त्यो भनेको अलिकति सर्भिस ओरियन्टेड इकोनोमीमा जानुपर्‍यो । त्यो भनेको पछिल्लो चरणमा डिजिटलाइजेसन नै हो ।

२) स्वच्छ ऊर्जा

हामीसँग पर्याप्त पानी छ । त्यसको उपयोग गर्नुपर्ने छ । स्वदेशी विद्युतीकरण र औद्योगिकीकरण ऊर्जाकै आधारमा गर्न सकिने हिसावले जानुपर्‍यो । भारत र बंगलादेशसँग ऊर्जा व्यापारमा सहभागी हुनुपर्‍यो । यसबाट अतिकति अतिरिक्त आम्दानी गर्न सक्ने सम्भाना छ । पहिलो प्राथमिकता स्वदेशी उपभोग र उत्पादनमा दिनुपर्छ ।

३) हरित औद्योगिकरण

यसका लागि क्षेत्रीय उत्पादन सञ्चालनसँग जोडिन सक्छौं । त्यसका लागि सुस्पष्ट दृष्टिकोण र इच्छाशक्तिका साथ योजनाबद्धरूपमा अधि बढ्नुपर्‍यो ।

४) पर्यटन

हामी यो क्षेत्रमा प्रभावकारी काम गर्ने हो भने हाइभ्याल्यु टुरिजममा जानुपर्छ । हामीले जति बयान गरे पनि फरेन एक्सचेन्जको दृष्टिकरण र पर्यटन क्षेत्रको योगदानका हिसावले औपचारिक आम्दानी ६० करोड डलरमात्रै छ । जुन २० दिनको विप्रेषण

बराबर मात्रै छ । यति सुन्दर देशमा यो अपर्याप्त हो । वार्षिकरूपमा १० लाख पर्यटन आइरहेका छन् । पर्यटन क्षेत्रको उपयोगबाट देश अर्थतन्त्रलाई बलियो बनाउन यो क्षेत्रबाट प्रचूर सम्भावना छ ।

५) कृषि

नेपाललाई कृषि प्रधान देश भन्दै आएका छौं । म सानै हुँदा राष्ट्रिय अर्थतन्त्र जिडिपीमा कृषिबाट ६०/७० प्रतिशत योगदान भनेको सुनेको थिएँ । अहिले २४ प्रतिशतमा भरिसक्‍यो । गाउँका खेतवारी बाँँफ्फा छन् । त्यसकारण कृषिलाई उच्च मूल्य शृंखलामा जोड्न सकियो भने पनि देशको अर्थतन्त्रमा टेवा पुग्न सक्छ । त्यसका लागि कृषिमा लगानी बढाएर बजार र प्रविधिसँग जोड्नुपर्ने हुन्छ । हामी बयस्ट मिनिस्टर पद्धतिबाट प्रेरित संसदीय व्यवस्थामा छौं । यद्यपि, हाम्रा केही ‘मोडिफिकेसन’ भएका छन् । समानुपातिक प्रतिनिधित्व ऋण्डै ४० प्रतिशत छ । तर, यस्तो बहुदलीय प्रणालीमा बेलायत, भारत र नेपालमा दल हावी हुन्छ । दलले गाइड गरिरहेको हुन्छ । यसमा सांसदको स्वाभाविक भूमिका अलिकति कम हुन्छ । पार्टी हिवप लाग्छ । पार्टीको धारणा प्रस्ट देखिन्छ । त्यसैले सांसदलाई एकातिर संसद्को आफ्नै अंशुशासनको चाप हुन्छ, अर्कोतिर पार्टीको चाप । धेरै सांसदलाई यी दुई कुराको सन्तुलन मिलाउन गाह्रो हुन्छ ।

अहिलेको संविधान नेपाली जनताको लामो संघर्षबाट आएको हो । हामीले संविधानको खालालाई मानेका छौं । संविधान नै परिवर्तन गर्नुपर्छ भनेका छैनौं । नयाँ व्यवस्थामा जानुपर्छ, भन्ने कुरा हाम्रो पार्टीले मान्दैन । लोकतान्त्रिक पद्धतिभित्र रहेका यसैलाई माफ्दै/परिस्कृत गर्दै लैजानुपर्छ । संविधान संशोधन गर्न सक्ने प्रावधान यही संविधानमा छ । धेरै पंचिला मुद्दालाई जनमत

गंग्रहामार्फत निरूपण गर्न सकिन्छ भनिएको छ । त्यसैले यी धारामा टेकेर संविधानमा आमूल सुधार गर्न सकिन्छ, भन्ने विश्वास छ । मुद्दाको हिसावले प्रत्यक्ष कार्यकारीमा जानुपर्छ भन्ने हाम्रो पार्टीको मान्यता हो । सांसदबाट प्रधानमन्त्री र मन्त्री बन्ने प्रणाली हुनुहुँदैन । प्रत्यक्ष निर्वाचित प्रधानमन्त्रीले बढीमा १५ जना विज्ञहरूबाट मन्त्रिपरिषद् गठन गर्न सक्ने व्यवस्था हुनुपर्छ ।

अहिले संघ र प्रदेश गरी नेपाल ८८४ जना सांसद छन् । ती मध्ये ५५० जना प्रादेशिक सांसद छन् । यति धेरै सांसद आवश्यकता छैन । संघमा प्रत्यक्ष कार्यकारी प्रधानमन्त्री हुने भए प्रदेशमा पनि मुख्यमन्त्री प्रत्यक्ष निर्वाचित हुनुपर्छ । केहीले रास्वबालाई संघीयता विरोधी भनेर पनि चित्रण गरिन्छ । त्यो गलत हो । हालको प्रदेश स्वरूपले डेलिभर गर्न सकेन । सातवटा प्रदेशको पहिचान कायम राखौं । संघमाजस्तै प्रदेशको प्रत्यक्ष निर्वाचित मुख्यमन्त्रीले विज्ञहरूबाट चार/पाँच जनाको मन्त्रिपरिषद् गठन गर्न सक्ने व्यवस्था हुनुपर्छ ।

अहिलेको ७५३ गाउँपालिका/नगरपालिकालाई घटाएर ५०० भन्दा कम राख्नुपर्छ । यहीनर प्रदेशको भूमिका भनेको समन्वयमात्रै हुनुपर्छ । अहिले प्रदेशले संघको नक्कल गरेका कारण पनि जनताले महँगो भयो, प्रदेश बोभिलो र भड्किलो भयो भनेका छन् । संघको जस्तै लोक सेवा आयोग, योजना आयोग प्रदेशमा चाहियो भनेर हुँदैन । देशको आर्थिक हिसावले हेर्दा पनि राष्ट्रिय सभाको पनि यत्रो बोभिलो आकार आवश्यक छैन । ३५ जनाजतिको समावेशी स्वरूपको राष्ट्रिय सभा भए पुग्छ ।

(रास्वबाला उपसभापति एवं प्रतिनिधिसभा

सदस्य डा. वान्ग्लेसँग राससले गरेको

कुराकानिमा आधारित)

‘कोसेढुंगा’ ४० भन्दा बढी देशमा एकसाथ रिलिज हुने

काठमाडौँ – आगामी भदौ १२ गतेदेखि प्रदर्शनका लागि तय भएको चलचित्र ‘कोसेढुंगा’ नेपालसहित ४० भन्दा धेरै देशमा एकसाथ रिलिज हुने भएको छ । सरोज पौडेलको निर्देशनमा निर्माण भएको चलचित्र कोसेढुंगा नेपालसँगै अमेरिका, अस्ट्रेलिया, जापान, बेलायत, क्यानडालगायत ४० भन्दा धेरै देशमा प्रदर्शन हुने जनाइएको छ । चलचित्रलाई प्याट्रिक सेभेन सिज इन्टरनेसनलले अन्तरराष्ट्रिय बजारमा वितरण गर्दैछ । हाम्रो चलचित्र ४० भन्दा धेरै देशमा एकसाथ प्रदर्शन हुँदैछ, थप देशमा प्रदर्शनका लागि वितरकसँग कुरा भइरहेको छ’, निर्देशक पौडेलले भने ।

बुधबार, ११ असार, २०८२ (Wednesday, June 25, 2025)

अरुणाले गरे ‘तथास्तु’ बनाउने घोषणा

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- ‘डोरी’का निर्देशक अरुण लामाले दोस्रो फिल्म ‘तथास्तु’ निर्माण गर्ने भएका छन् । उनले एक पोस्टर सार्वजनिक गर्दै फिल्म निर्माणको घोषणा गरेका हुन् ।

सार्वजनिक गरिएको पोस्टरमा फिल्मको छायांकन अर्को वर्ष अर्थात २०८३को सुरुवातमा हुने छ भने प्रदर्शन भने सन् २०२५मा हुनेछ ।जी. सेभेन प्रोडक्सन् प्रा.लि’को प्रस्तुति रहने यो फिल्मका निर्देशक लामाले ‘तथास्तु’ केवल फिल्म नभई कर्म, भाष्य र आन्तरिक रूपान्तरणको कथा भएको बताए। उनका अनुसार फिल्मले आध्यात्मिक यात्रा, अन्तरद्वन्द्व र सामाजिक यथार्थबीचको द्वन्द्व प्रस्तुत गर्नेछ । साथै,‘सिमूलेसन थ्योरी’ को पृष्ठभूमिमा दुई लोक – भगवानको लोक र मानिसहरूको लोकबीचको कथा समेटिनेछ । निर्देशक लामाले फिल्मको ‘तथास्तु’ राख्नुको कुरालाई समेत अर्थात्एका छन् । उनले भने, ‘यो शब्दको अर्थ हो, जसरी तपाईंले

चाहनुभयो, त्यसैगरी होस् । तर के हामीले चाहेका सबै कुरा साँचकै ठीक हुन्छन् त? के हामी त्यसको लागि तयार छौं त? जीवनमा प्राप्तिभन्दा बुझाइ महत्वपूर्ण हुन्छ । तपाईंले मागेको कुरा तब मात्र सार्थक हुन्छ, जब तपाईं त्यसलाई ग्रहण गर्न तयार हुनुहुन्छ ।’

निर्देशक लामाले फिल्ममा नयाँ पुस्ताका चर्चित कलाकारहरू,नेपाल र भारतका अप्रत्याशित तर सक्षम अनुहारहरू, स्थापित कलाकार तथा उदाउँदा प्रतिभाहरूलाई स्थान दिने बताए । नेपाली र हिन्दी

दुवै भाषामा निर्माण हुने यो फिल्मको छायांकन नेपाल र भारतमा हुनेछन् । फिल्मको सुटिङ पनि दुई चरणमा गरिने निर्देशक लामाले बताए। यसअघि निर्देशक लामाले फिल्म ‘डोरी’निर्माण गरेका थिए । जुन फिल्मले गतिले व्यापार गर्न सकेना अरुण लामाले आफ्नो डेब्यु फिल्म ‘डोरी’ प्रजातन्त्र समर्थक आन्दोलनको कारण दर्शकसम्म पुग्न नसकेको बताए । उनले थपे,‘हलहरू सुनसान हुँदा फिल्मले अपेक्षित व्यावसायिक सफलता पाउन सकेना तर जसले हेरे, प्रायः सबैले मन पराए ।’

फर्स्ट लुकसमा ‘नाकछोड’

काठमाडौँ (प्रस)- नेपाली फिचर फिल्म ‘नाकछोड’ (विजुवा)को फट्लुक्स सार्वजनिक गरिएको छ । निर्माण युनितले फिल्मको एक पोस्टर फट्लुक्सको रूपमा सार्वजनिक गर्दै प्रचार पनि थालेको हो । ज्योतिराज राई प्रस्तुतकर्ता रहेको फिल्मको फट्लुक्समा मुख्य कलाकार भुवन सिंह राईलाई प्रस्तुत गरिएको छ । पोस्टरको पृष्ठभूमिमा देखिएको काठमाडौँ सहर र विजुवा पनि समेटिएको छ । पोस्टरले गहिरो विषयवस्तु प्रस्तुत गरेको अनुमान गर्न सकिन्छ ।

फिल्ममा भुवन सिंह राई, यासेली योङ्हाङ, शुष्मा सुब्बा गुरुङ, सारा राई, ताया हाङ राई, अनुशा राई, सरोज राई, उत्तम राई, पूर्ण लिम्बु, त्रिचु राई, दिनेश कोइराला, हेम दिलुइछा राई, उदय सुब्बा कुरुङ्वाङ, विनोद पोमो , तुलशा लिम्बु , मदन खोदुङ राई ,ससिता राई रसा लिम्बू , मीसन वान्तावा राई र बाल कलाकार जेशन राई लगायतको अभिनय रहेको छ ।

फिल्मको निर्देशन किरण राईले गरेका हुन् । किरणको यो निर्देशनमा तेस्रो फिल्म

हो । उनले यसअघि ‘लुङा’ र ‘जिउपँचौ’ निर्देशन गरेका थिए । फिल्ममा लेखन समेत किरणकै छ, पोपीराज राई निर्माता रहेको फिल्मको छायांकन बाबु श्रेष्ठले गरेका हुन् । राजन मुकारुङ र विष्णु

किरातीको शब्द, दिनेशकाजी वान्तवा, अनिल कोई राईको संगीत रहेको फिल्मको गीतमा नोगेन लिम्बु र परेस राईले स्व दिएका छन् । फिल्मको मुख्य सहायक निर्देशक बारत लिम्बु रहेका छन् । कार्यकारी निर्माता रम् शेष्ठ रहेको फिल्मको पटकथा सम्पादन निर्देशक किरण र निर्माता ज्योतीराजले मिलेर तयार पारेका हुन् भने पार्स्व संगीत मोनिष निरौला, कलर अनिल राना, ध्वनि संयोजन र मिक्सिङ सागर अर्यालको रहेको फिल्मका निर्माण नियन्त्रक दीप गिरीराज राई र कमल लिम्बु (साकैं) रहेका छन् । निर्माता ज्योतीराजले फिल्मको निर्माण आफ्नो परम्परा जोगाएर पुस्तान्तरण गर्न रहेको बताए । हरेक चाड, विवाह, कुलपितृ, मदीपदी , रीति भैसभुषामा आवश्यक विजुवा (नाकछोड)को संरक्षणका लागि फिल्म निर्माण गरिएको हो ।

फिल्मको प्रदर्शन मिति जुन बाँकी रहेको छ । फिल्म स्वदेशी तथा विदेशी अन्तर्राष्ट्रिय फिल्म महोत्सवमा प्रदर्शनपर्छ मात्र सार्वजनिक प्रदर्शनमा आउनेछ ।

रंजशाला

एसिसी यु-१६ क्रिकेट:

नेपालको लगातार दोस्रो जित जापानविरुद्ध ९ विकेटले विजयी

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ – नेपालले एसिसी यु-१६ इस्ट जोन कप क्रिकेट प्रतियोगितामा लगातार दोस्रो जित हासिल गरेको छ । मलेसियाको कोजल टुक्कु जाफर ओभलमा मंगलबार भएको खेलमा नेपालले जापानलाई ९ विकेटले पराजित गरेको हो । यसअघि नेपालले पहिलो खेलमा सिंगापुरलाई ६ विकेटले पराजित गरेको थियो । दुई खेलमा विजयी हुँदै नेपालले चार अंक जोडेको छ । नेपाल समूह ‘ए’ को शीर्ष स्थानमा छ । जापानले पहिलो खेलमा

भूटानलाई पराजित गरेको थियो ।

टस जितेर पहिला ब्याटिङ गरेको जापानले ३४ दशमलव ३ ओभरमा सबै विकेट गुमाउँदै ८० रन बनायो । एकासी रनको लक्ष्य नेपालले १४ दशमलव २ ओभरमा एक विकेट गुमाउँदै पूरा गर्‍यो । नेपालका लागि शिवान्स बजगाईंले अविजित ३८ र प्रसिद्ध जैसीले अविजित ३२ रन बनाए । बलिडतर्फ जापानका लागि केइसी कावायाशीडोगेटले एक विकेट लिए ।

यसअघि जापानका लागि ब्याटिङ गर्ने क्रममा कप्तान चार्ली हाराहिन्जेल ३६ र गवी हाराहिन्जेल १२ रन बनाए । बलिडतर्फ नेपालका लागि शुभम्

खनालले सर्वाधिक पाँच विकेट लिए । त्यसैगरी, अभय यादवले दुई तथा सुशीलबहादुर रावल र कप्तान विपिनप्रसाद शर्माले एक एक विकेट लिए । प्रतियोगितामा नेपालसहित १० टोलीको सहभागीता रहेको छ । समूह ‘ए’ मा नेपालसहित सिंगापुर, इण्डोनेसिया, भुटान र जापान तथा समूह ‘बी’ मा आयोजक मलेसियासहित हङकङ, माल्दिभ्स, थाइल्याण्ड र म्यानमार रहेका छन् । नेपाल हालसम्म सम्पन्न तीनवटा संस्करणको च्याम्पियन हो । नेपालले तेस्रो खेलमा यही असार १५ गते इण्डोनेसियासँग तथा चौथो खेल असार १७ गते भुटानसँग खेल्ने छ ।

‘लालीबजार’मा स्वस्तिमाको ‘लुक’

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- ‘जात्रा’ शूडखलामार्फत स्थापित भएको व्यानर षट्कोण आर्ट्सले निर्माण गर्ने नयाँ फिल्म ‘लालीबजार’ मा अभिनेत्री स्वस्तिमा खड्काले अभिनय गर्ने भएकी छिन् ।

‘जात्रा’, ‘जात्रै जात्रा’, ‘महापुरुष’ र ‘महाजात्रा’ निर्माण गरेर दर्शक र प्रदर्शकको विश्वास जितिसकेको उक्त व्यानरले आज अभिनेत्री खड्का फिचर्ड पोस्टर सार्वजनिक गर्दै प्रदर्शन मिति आगामी फागुन १ गतेलाई तय गरेको छ । पोस्टरमा स्वस्तिमा गर्भवती महिलाको भूमिकामा देखिएकी छन्, तर उनको शृंगार र हाउभाउले फरक कथावस्तु संकेत गर्छ । उनको शारीरिक अवस्था र चाहनाबीचको भिन्नता पोस्टरमा स्पष्ट भत्किन्छ । यम थापाको लेखन तथा निर्देशनमा तयार हुने ‘लालीबजार’ लाई रवीन्द्रसिंह वानियाँ र म्याक्स दीपेस खत्रीले निर्माण गर्दैछन् भने यसका कार्यकारी निर्माता प्रदीप भट्टराई हुन् ।

अभिनेत्री खड्काले फिल्मको कथावस्तु र निर्माण टिमको कारणले आफू नयाँ फरक रूपमा प्रस्तुत हुन् तयार भएको बताइन । उनले भनिन्,‘मेरा अधिल्ला फिल्म भन्दा यसमा भिन्न स्वस्तिमा दर्शकले देख्नुहुनेछ । सार्वजनिक गरिएको पोस्टरले पनि धेरै कुरा भनिरहेको छ, म यो पात्रलाई जीवन्त बनाउन निकै उत्साहित छु ।’ निर्माता वानियाँका अनुसार षट्कोण आर्ट्सले स्क्रिप्ट खोजीकै क्रममा निर्देशक थापासँग सहकार्यको सुरुआत गरेको हो । उनले भने, ‘हामी अन्य लेखक तथा निर्देशकसँग सहकार्य गर्न छलफलमा थियौँ । राम्रो कथा दर्शकसम्म जानवाट बञ्चित नहोस् भनेर हामीले केही लेखक तथा निर्देशकसँग सहकार्यका लागि छलफल गरेका थियौँ । सोही क्रममा निर्देशक थापाले पठाउनु भएको स्क्रिप्टले हामीलाई आकर्षित गर्‍यो । उहाँले स्क्रिप्ट लिएर काम गर्नुस् भन्नुभएको थियो तर

हामीले नै निर्देशन गर्न आग्रह गर्‍यौँ ।’ निर्देशक थापा पनि आफ्नो करिअरलाई ‘लालीबजार’ ले नयाँ उचाई दिनेमा विश्वस्त छन् । निर्देशनमा केही समय विश्राम लिएका निर्देशक थापाले यसपटकको कार्यशैलीले आफ्नो कामलाई भन्ने परिपक्व बनाएको बताए ।

उनले भने, ‘मेरो एक भेटमा निर्देशक भट्टराईसँग काम गर्ने विषयमा छलफल भएको थियो । सोही क्रममा म षट्कोण आर्ट्समा आइपुगेको हु, यहाँ आएपछि मसँग भएको एउटा आइडिया सेयर गरेँ । उहाँहरूलाई मन परेपछि हामीले काम अगाडि बढाएका हौँ, निर्देशनको जिम्मेवारी पनि

मलाई नै दिनुभएको छ । यो मेरा लागि अवसर र चुनौती दुवै हो ।’

उनले फिल्मका अन्य कलाकार र विषयवस्तुका बारेमा क्रमशः जानकारी दिँदै जाने बताए । सार्वजनिक गरिएको पोस्टरमा केशव पाण्डेको फोटोग्राफी रहेको छ भने रोयल भीमसेन (ट्राइडेन्ट कन्सेप्ट) ले पोस्टर तयार पारेको हुन् । आगामी दसैँ लगत्तै छायांकन गरिने ‘लालीबजार’ षट्कोण आर्ट्स एकल निर्माता भएर निर्माण गरिरहेको पाँचौँ फिल्म हो । यसबाहेक ‘टल्कजङ्ग भर्सेस टुल्के’, ‘डाकिनी’, ‘सुपर मडक’ लगायतका फिल्ममा अन्य व्यानरसँग सहकार्य गरेको छ ।

हरिवन नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
हरिवन, सर्लाही
मधेश प्रदेश, नेपाल

बोलपत्र स्वीकृति गर्ने आशयको सूचना
(प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८२/०३/११)
यस कार्यालयबाट मिति २०८२/२/११ मा राष्ट्रिय दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित बोलपत्र सम्बन्धी सूचना अनुसार विद्युतीय प्रणालीबाट दर्ता हुन आएका बोलपत्रहरूमध्ये तपसिलमा उल्लेखित बोलपत्रदाताको न्यूनतम मूल्यांकित बोलपत्र सारभूत रुपमा प्रभावग्राही भई मूल्याङ्कन समितिबाट स्वीकृतिको लागि सिफारिस भै आए बमोजिम सार्वजनिक खरीद ऐन, २०६३ को दफा २७ र ४७ को अनुसार यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल :

ठेक्का नं.	कार्यको विवरण	बोलपत्रदाताको नाम र ठेगाना	कबोल अंक
HM/WORKS/ NCB-18/2081/082	Construction of RCC Frame School Building for Gelha Pra. Bi., Harion-04,Sarlahi	Shobha Group Of Construction Pvt.Ltd Dillibazar, Kathmandu	NPR. 37,62,433.51 With VAT

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

Nechasalyan Rural Municipality
Office Of The Rural Municipal Executive
Nechabetghari, Solukhumbu
Koshi province, Nepal

Letter Of Intent

Date of Publication: 2082/03/11

This is to notify as per per section 27(2) of Public Procurement Act 2063 to all concerned bidders, successful in bid under PPMO's E-procurement portal, Following bids published on 2082/02/16 that the “Letter of Intent” has been issued in favor of following bidders who are selected on technical and financial bid having substantially responsive lowest evaluated bid price.

S. N.	Contract ID No	Name Of The Project	Substantially Responsive Lowest Evaluated bidder	Bid Amount With VAT
1	NCB/WORKS/ NSRM-07- 2081/082	Procurement of Construction of Tourism Infrastructure In Gauritap Nechasalyan R.M. 01, Solukhumbu	Kalika Nirman Sewa	NRs. 76,27,308.8

Chief Administrative Officer

बजेट सन्तुलित बनाइएको प्रधानमन्त्री ओलीको दाबी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले सरकारले ल्याएको बजेट सकेसम्म सन्तुलित रूपमा ल्याइएको अवगत गराउँदै आगामी दिनमा माग र आपूर्तिबीचको सन्तुलित कायमका लागि थप प्रयास गरिने बताएका छन् ।

प्रतिनिधिसभाको मंगलबारको बैठकमा विनियोजन विधेयक तथा खर्च कटौतीको प्रस्तावको सम्बन्धमा राष्ट्रपतिको कार्यालय, उपराष्ट्रपतिको कार्यालय, प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय र अन्तर्गतका विभिन्न निकायसँग सम्बन्धित छलफलमा उठेका प्रश्नको जवाफ दिँदै प्रधानमन्त्री

बलिदान, सङ्घर्ष र सपनालाई साकार पार्ने थलो भएकाले सदनमा लोकतन्त्र र राष्ट्रियतालाई कमजोर बनाउने खालका हल्काफुल्का टिप्पणी नगर्न आग्रह गरे । उनले विद्यमान व्यवस्थालाई अझ प्रभावकारी बनाउने गरी संविधानको संशोधनमा सरकार लाग्ने भएकाले संविधान र प्रणालीको अपमान हुने खालका कुरा नगर्न आग्रह गरे ।

‘यो प्रणाली र संविधानको रक्षा गरौं । यसको कार्यान्वयन गर्दै मुलुकलाई समृद्ध, नेपाल सुखी नेपालीको गन्तव्य पूरा गर्ने सवालमा सरकार अधि बढेको छ । यसमा सबै दुक्क भए हुन्छ’, प्रधानमन्त्री ओलीले भने, ‘म मर्माधि गरिएको गाली र अपमान सहन्छु तर सहिद, जनताको बलिदान र विद्यमान व्यवस्थाप्रतिको अपमान सहन्न । संसद् जनताको बलिदानको धज्जी उडाउने र प्रणालीको अपमान गर्ने थलो हुन सक्दैन ।’

प्रधानमन्त्री ओलीले राष्ट्रिय योजना आयोगका योजना वैकको व्यवस्था गरी रु तीन करोडभन्दा कमका आयोजना नराखिएको नीति तर्जुमा गरिएको जनाउँदै आगामी वर्षमा यसको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि जोड दिइने बताए ।

राज्यका सबै निकायलाई विकास निर्माण र सुशासनका लागि प्रभावकारी रूपमा काम गरेर जनअपेक्षाअनुरूप सम्पुर्णतःको मार्गमा अधि बढाउन सरकार प्रयासरत रहेको स्पष्ट गर्दै सरकारलाई कसैका विरुद्ध कुनै खेल खेल्ने फुर्सद नभएकाले खेल खेल्नो भन्ने खालका प्रचार नगर्न आग्रह गरे ।

ओलीले राज्यको पर्याप्त क्षमता नहुँदा बजेटमाथि सबै सांसदहरू सन्तुष्ट हुने स्थिति नआएकाले आगामी दिनमा सन्तुलन कायमको प्रयास गरिने बताएका छन् ।

‘हामीलाई छिटो र धेरै ठाउँमा विकास चाहिएको छ तर बजेट कम छ । त्यसकारण बजेटमा सबै सांसद सन्तुष्ट हुन नसकेको स्थिति हुन सक्छ । माग र आपूर्तिको असन्तुलन मिलाउन आगामी दिनमा ध्यान दिइनेछ,’ प्रधानमन्त्री ओलीले भने, ‘हामीलाई लगानीको आवश्यकता छ, यसका लागि निजी क्षेत्र र वैदेशिक लगानी ल्याउनु परेको छ । लगानीको आवश्यकता, विश्लेषण र योजनाका लागि लगानी बोर्डबाट प्रभावकारी काम गरिनेछ ।’

प्रधानमन्त्री ओलीले संसद् जनताको

नेपालमा लगानी प्रवर्द्धनका लागि सहयोग गर्न आग्रह

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकालले नेपाललाई लगानी गन्तव्यका रूपमा प्रवर्द्धनका लागि सहयोग गर्न आग्रह गरेका छन् ।

अध्यक्ष ढकाल र दक्षिण अफ्रिकाको भारतका लागि उच्चायुक्त तथा नेपालका लागि राजदूत प्रो अनिल सुकलालसँग मंगलबार भएको भेटवार्ताका क्रममा उनले नेपाल विशेष गरी पर्यटन पूर्वाधार विकासका क्षेत्रमा दक्षिण अफ्रिका लगानीकर्ताका लागि उत्कृष्ट सम्भावना रहेको उल्लेख गर्दै त्यहाँका व्यवसायीलाई नेपालमा लगानी प्रवर्द्धन गर्न सहयोग गरिदिन आग्रह गरे ।

उनले नेपाल र दक्षिण अफ्रिकाबीचको व्यापार अहिले सीमित भए पनि दुवै मुलुकबीचको व्यापारिक सम्बन्धलाई विस्तार गर्ने स्पष्ट सम्भावना रहेको तथा नेपालमा कृषि प्रशोधन, जलविद्युत, पूर्वाधार र सूचना प्रविधि लगायतका क्षेत्रमा आकर्षक लगानी अवसर रहेको उल्लेख गर्दै अध्यक्ष ढकालले पर्यटनलाई नेपालको सबैभन्दा प्राकृतिक रूपमा सम्पन्न क्षेत्रका रूपमा रहेको बताए ।

उनले भने, ‘नेपालको भौगोलिक विशेषता यस्तो छ जहाँ एक घण्टाभित्रमै तल्लो तराईबाट

उचाइयुक्त रमणीय पहाडी स्थलमा पुग्न सकिन्छ, यसैले नेपाल रिसोर्ट, वेलनेस सेन्टर, एड्भेन्चर तथा इको-टुरिजमजस्ता पूर्वाधारमा लगानीका लागि निकै उपयुक्त गन्तव्य हो ।’

साथै उनले महासंघले व्यापारिक प्रतिनिधिमण्डलको स्वागत, बजार जानकारीको आदान-प्रदान तथा आवश्यक सहजीकरण गर्न सधैं तत्पर रहेको प्रतिवद्धता व्यक्त गरे । अध्यक्ष ढकालले महासंघको सक्रियतामा नेपाल सरकारले हालै लगानीसँग सम्बन्धित विभिन्न ३० वटा कानुन संशोधन गरेको जानकारी दिँदै ती सुधारले वैदेशिक लगानी प्रक्रिया सरल बनाउनुका साथै नाफा फिर्ता लैजान सजिलो

बनाएको जानकारी दिए । महासंघकै पहलमा द्विपक्षीय लगानी सम्झौताको खाका सरकारले स्वीकृत गरेको उल्लेख गर्दै उनले यसले विदेशी लगानीकर्तालाई अझ विश्वासिलो वातावरण प्रदान गर्ने विश्वास व्यक्त गरे ।

उक्त अवसरमा राजदूत प्रो अनिल सुकलालले दक्षिण अफ्रिका र नेपालबीचको व्यापार तथा लगानी सम्बन्धलाई अझ प्रगाढ बनाउनेतर्फ आफू प्रतिबद्ध रहेको बताए । उनले विशेष गरेर पर्यटन क्षेत्रमा दुवै देशबीच सहयोगको ठूलो सम्भावना रहेको उल्लेख गरे ।

उनले भने, ‘पर्यटन यस्तो क्षेत्र हो, जहाँ दक्षिण अफ्रिका र

नेपालले सहकार्य गरेर उल्लेखनीय काम गर्न सक्छौं, दक्षिण अफ्रिकाको बन्त्यजन्तु पर्यटनजस्तै नेपालको भू-परिवेश, जैविक विविधता र सांस्कृतिक सम्पदा पनि विशिष्ट छन्, हामीले हातेमालो गरेर दुवै देशको पर्यटन प्रवर्द्धन गर्नुपर्छ ।’

हाल नेपालले दक्षिण अफ्रिकाबाट अन्न, फलफूल, पेय पदार्थ र मेसिनरी आयात गर्दै आएको छ भने नेपालबाट निर्यात हुने वस्तुमा कार्पेट, तयारी कपडा र फलामजन्य सामग्री पर्दछन् । यो भेटवार्ताले नेपाल-दक्षिण अफ्रिका सम्बन्धलाई थप प्रभावकारी र परिणाममुखी बनाउन सहयोग गर्ने विश्वास दुवै पक्षले व्यक्त गरेका छन् ।

'घरेलु श्रमिकलाई न्यूनतम ज्याला दिन कानुन बनाउँछौ'

प्रभाव संवाददाता

पाटन (ललितपुर) – नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले कानुन बनाएर श्रमिकको न्यूनतम ज्यालामा घरेलु श्रमिकलाई पनि ल्याउन पहल गर्ने बताएका छन् ।

युवालय संस्थाको आयोजनामा आज ललितपुरमा आयोजित ‘घरेलु श्रम र अनौपचारिक स्याहार कार्य’ विषयक राष्ट्रिय नीति संवादलाई सम्बोधन गर्नुहुँदै पूर्वप्रधानमन्त्री समेत रहेका अध्यक्ष दाहालले प्रतिपक्षी दलको हैसियतले श्रमिकको मुद्दालाई संसदा उठाउने नैतिक जिम्मेवारी बहन गर्ने बताए ।

‘संविधानको मर्म र भावनाअनुसार कानुन बनाउने काम समयमै नहुँदा श्रमिकको मुद्दा सही ढंगले अगाडि बढेको छैन, श्रमिकको न्यूनतम ज्यालामा घरेलु श्रमिकलाई पनि ल्याउन पहल गर्नेछौं’, उनले भने ।

दाहालले श्रमिकको जीवनमा सकारात्मक परिवर्तनको अनुभूति गराउन नसकेसम्म परिवर्तनको औचित्य र दिगोपना कायम गराउन नसकिने धारणा राखे । ‘श्रमिककै कारणले म तीन पटकसम्म प्रधानमन्त्री हुन सफल भएँ, यो मुद्दालाई जोड दिएर राष्ट्रिय रूपमा पहल गर्न प्रयत्न गर्नुभएकामा धन्यवाद भन्नु चाहन्छु,

घरेलु श्रमिकलाई पनि वैधानिक व्यवस्थामार्फत कानुन निर्माण गरेर सम्मानित जीवन बिताउने वातावरण तयार गर्न निरन्तर लाग्ने प्रतिवद्धता जनाउन चाहन्छु,’ उनले भने ।

सांसद रमा कोइरालाले आफूले ट्रेड युनियनबाट प्रतिनिधित्व गर्दै श्रमिकको हितमा निरन्तर आवाज उठाइरहेको बताइन् । उनले देशमा प्रशस्तै रोजगारी सृजना गर्न सकिन्छ उल्लेख गर्दै सरकारले नेपालमा भएको श्रमबजार र रोजगारीलाई चिन्न नसकेको बताइन् ।

राष्ट्रिय युवा परिषद्का उपाध्यक्ष सुरेन्द्र वस्नेतले घरेलु श्रमिकका हितमा कानुन बनाएर प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक रहेको बताए ।

सन् २०१३ मा स्थापित युवाको नेतृत्वमा सञ्चालित संस्था युवालयले युवाको क्षमता अभिवृद्धि, अधिकार संरक्षण, तथा सामाजिक रूपान्तरणका क्षेत्रमा क्रियाशील रही उल्लेखनीय योगदान दिँदै आएको छ । पछिल्लो समय आफूहरूले घरेलु तथा हेरचाहसम्बन्धी श्रमलाई सामाजिक मान्यता दिने र यसलाई सम्मानजनक र मर्यादित पेसाका रूपमा विकास गर्न स्थानीय तह, प्रदेश र सङ्घीयस्तरमा वकालत तथा अभियानमार्फत पैरवी गरिरहेको संस्थाका अध्यक्ष धर्मराज रिमालले जानकारी गराए ।

सिटिजन्स बैंकद्वारा ट्रस्टलाई सहयोग

काठमाडौं (प्रस)- सिटिजन्स बैंक इन्टरनेसनल लिमिटेडले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत लामो समय देखि निरन्तर रूपमा सेवा भावले संचालनमा रहेको अखण्ड ज्योति बाबा स्वामी श्रीजी च्यारिटेबल ट्रस्टलाई सहयोग गरेको छ ।

ट्रस्टमा अशक्त तथा पीडित व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य, शिक्षा तथा आधारभूत सेवाहरू प्रदान गरिरहेको छ । यात्रीलाई निःशुल्क भोजन सेवा गराउने, धार्मिक सम्पदाहरूको संरक्षण, मर्मत तथा व्यवस्थापनमा सक्रिय योगदान, नारीशक्ति सशक्तीकरणका लागि शिक्षाको व्यवस्था सहित कन्या गुरुकुल सञ्चालन, गाई संरक्षण, पालनपोषण तथा व्यवस्थापनमार्फत धार्मिक एवं जैविक परम्पराको संरक्षण र यात्रुहरूको लागि विश्राम तथा आवासको व्यवस्था सहित सुविधा सम्पन्न धर्मशाला संचालन गरिरहेको ट्रस्टलाई बैंकले सहयोग उपलब्ध गराएको छ ।

संस्थामा आयोजित एक समारोहका बीच बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत गणेशराज पोखरेलले सहयोग हस्तान्तरण गरेका हुन् । समारोहलाई सम्बोधन गर्दै

प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पोखरेलले सेवा भावमा समर्पित ट्रस्टलाई सार्ने भएपनि सहयोग गर्न पाउँदा आफूलाई धेरै खुशी महशुस भएको कुरा व्यक्त गरे । संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रम अन्तर्गत सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक आदि जस्ता क्षेत्रमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउनका निम्ति विभिन्न कार्यक्रम संचालन गर्दै आएको बैंकले आगामी दिनमा पनि यस्ता कार्यक्रम गर्ने योजना रहेको जनाएको छ ।

हालसालै मात्र विश्वकै प्रतिष्ठित अवार्ड ‘बैंक अफ द ईयर २०२४’ को उपाधि प्राप्त गर्न सफल भएको बैंकले केही समय अघि मात्र फोनपेसिंगको सहकार्यमा नेपालमै पहिलो पटक ‘सिटिजन्स फोनपे क्रेडिट कार्ड’ (भर्चुअल क्रेडिट कार्ड) सञ्चालनमा ल्याएको छ, साथै मोबाइल बैंकिङ एप मार्फत नै शेयर आवेदन र सिआरएन नम्बर सेवा लिन सकिने सुविधा लगायत कस बैंक टेलर सुविधा जसमा अन्य बैंकका ग्राहकले सिटिजन्स बैंकको शाखाबाट टेलर क्यू आर स्क्रान गरी नगद प्राप्त गर्न सकिने समेत ल्याएको छ ।

सम्पूर्ण एजेन्सी तथा विज्ञापनदाताहरूका हार्दिक अनुरोध !

यस प्रभाव पब्लिकेसन प्रालिद्वारा प्रकाशित **प्रभाव राष्ट्रिय दैनिक**मा विज्ञापन प्रकाशित गरी कारोबार गर्दै आउनुभएका विज्ञापन एजेन्सी तथा विज्ञापनदाताहरूले विज्ञापन प्रकाशित गरेवापत हालसम्मको बाँकी बक्यौता रकम यही **मिति २०८२ असार १५ गतेभित्र मुक्तानी** गरी हरहिसाब मिलान गर्नुहुन सादर अनुरोध गर्दछौं । साथै सम्पूर्ण विज्ञापनदाता तथा एजेन्सीहरूसँग सहकार्यका लागि हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दै आगामी दिनमा अझै प्रगाढ र सुमधुर सम्बन्ध रहने अपेक्षा गर्दछौं ।

लेखा शाखा

प्रभाव पब्लिकेसन प्रा.लि.

सिफल-७, काठमाडौं, नेपाल, फोन: ९७७-१-४३७३५७७, ४५८४३६८, मोबाइल नं. ९७६९८१५४००
Email:Marketing2prabhab@gmail.com